فهرس المطالب

٦	كتم اسرار
٧	تحصيل رضاء والدين
٨	حقوق استاد
٨	حقوق قونشى
٨	رغبت اولوم
٩	تحصيل حنيت
٩	اجتناب كبير
٩	اجتناب كلام
٩	تحصيل شفقت
١٠	اجتناب خيانت امانت
١٠	تحصيل عبادت بى ريا
١٠	رغبت غنى
١٢	اعتبار غربا
١٢	كوش پشدم
٣	اجتناب بهتان
١٣	اجتناب كلام
١٣	اجتناب نسنه
١٣	حذر حسب حال
١٣	ثبات حسب حال محقى
١٤	اجتناب مال وقف
١٤	احتراز نظر سياست
١٤	اجتناب كيميا وسيميا
١٥	احتراز خاهش كلام
١٥	كلام انديشة معتبران

١٦	كلام انديشة معتبران
١٦	اجابت دعوت گدا
١٦	تصدق سائل
١٧	فهم طبيعت احبا
١٧	صرف مال خيرات
١٧	ناسك شرلو وخيرلوسى
١٨	شفقت يتيم
١٨	حاجت بى كسان
١٨	اجتناب معلومسز ادم
١٩	امتزاج جسنز كيمسه
١٩	طريقت رفيق
١٩	اجتناب كفالت
٢٠	عارفان درويشان
٢١	يار صادق حزن دشمان
٢١	حذر دشمنان
٢٢	كتم حال وستر نادان
٢٣	قدر اهل كمال
٢٣	حذر ابتر وقيمت كاملان
٢٣	اجتناب فقيد وحكيم
٢٤	اولولر ايله خصومتدن حذر
٢٤	ناكس كتو كيشلرله همدمدن ايراغ
٢٥	نسنه نك اوجوزينه حزر
٢٥	اجتناب كثرت كلام
٢٥	محلنده كلام

٢٥	كلام لطيفه تعجل
٢٦	ستر عيب وساده دلى
٢٧	اجتناب غائبانه ذم
٢٧	اجتناب سرقت
٢٧	ناسك كندكى اظهاردن حذر
٢٨	هر بر خصوصك نهايتنى فكر
٢٨	عزلت ووحدت كامللرك
٢٩	حذرا ن مصائب حالى
٢٩	حذر از دوشمنان
٢٩	شكست قلب
٢٩	مذحله عالمى سرمسار
٣٠	از مجلس نادان حذر
٣٠	حذر قوغالى محل
٣٠	ايكى كيمسه حسب حالك
٣١	ناسك خير سيزى
٣١	خيرلى ناس ايله اولفت
٣١	نكبتدن حزر عزيز ايله اولفت
٣٢	سقويه نظردن اجتناب
٣٢	نامرد قاپوسنه وارمقدن احتراز
٣٢	كوشه وحدتده قناعت
٣٢	اكل شرب طعام وميوه
٣٤	كتم يار محبوب
٣٤	دنيا روبى وفا ونادان
٣٥	تأسف نان وارزاق
٣٥	لقمه رضا حذر از تلمسزا

٣٦	حذر بد زبان رغبت خفا
٣٧	حذر ظلم اجراى عدالت
٣٧	حذر حرص وطماع
٣٨	ناسه ايلك ايتمك بيانندن
٣٨	ناسز احسودلقدن احتراز
٣٨	اكرام مسافرات
٣٩	حذر صيارم
٤٠	ترك ما سوا فكر آخرت
٤٠	شريعت محمديه انقياد فضلى
٤١	دوست ودوشمان بندى
٤١	مقادر بلنمين محلدن هجرت
٤١	بد اصلدن بيع شرا منعى
٤١	صادق احباب مقادرى
٤٢	دائما كملك ايدن آدم
٤٢	مشاهده اهل الله
٤٢	اسرارى كتم ايلين مردان
٤٣	منع طعن ناس
٤٣	ناصحك جملهسى كنديدن عالى نظر
٤٤	هر كسك مصلحتندن ايراغ
٤٥	فرصت غنيمتدن حذر
٤٥	حسددن اجتناب مقالى
٤٥	بر كشيه ايتديكن ايلوكى لسانه
٤٦	بر كيشى سكا ايلك ايتسه ايتمه فراموش
٤٦	فقرايه اغنيا رسيانى
٤٦	حذر تحقير واستهزا بيانى

٤٧	حافظ واربكن غائبى آرامق
٤٧	سوء ظندن حذر
٤٨	سفاهتدن ومسرفدن حذر
٤٨	تربيه سيز آدمك بيانى
٤٩	قابليت اولان آدمك بيانى
٤٩	بلمديكك نسنه مجلسنده سويلمه
٥٠	بحر ديته ظالمدن حذر
٥٠	كدر سنرجه وقت مروري
٥١	حذر شهرت وزينت بيانى
٥١	حب دنيادن حذر ميل عقباى
..	فكر
٥٣	درويش دولتلى حالتدن فهم بيانى
٥٤	كمال اهلى بولمق بيانى
٥٤	غنالى قلب بيانى

٥٥	حرص نفسه مبتلا بيانى
٥٥	كشاده اولان قپويه نظردن
..	حذر
٥٦	صاحبسز مكتوبه نظردن
..	حذر
٥٦	مجلسده سويله نكى دكلمك بيانى
٥٦	مجلسده فيصله يى ايله
..	كلامدن حذر
٥٧	فضل كيمسه عيبنى كوزلمه دن
..	حذر
٥٧	فعل ريا ايله عبادتدن
..	حذر بيانى
٥٨	هر كلامده كوجنمك بيانى
٥٩	مناجات رب المتعال

HACI MAHMUD EFENDİ
BEŞİKTAŞ
Vakıf Kütüphanesi

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısım: Hacı Mahmud
Yeni Kayıt No
Eski Kayıt No 1829
١٨٢٩

(ظریفی) پندنامه (٢)

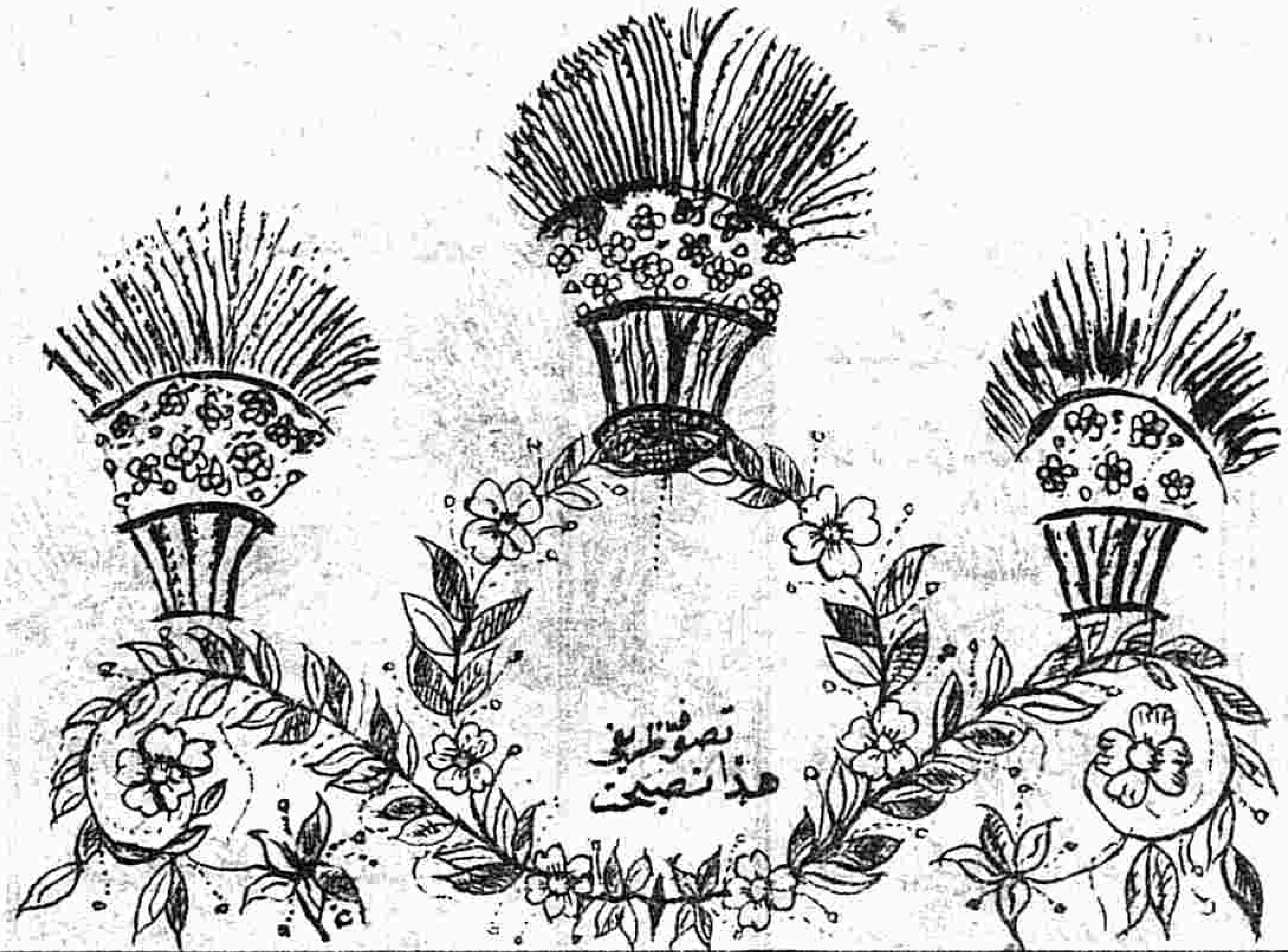

حمد بی حد اول خدایه ابتدا　حکمتنه یوقدر انک انتها
قدرتیله اول سکز بیك عالمی　خلق ایدوبدر انس جن وادمی
بلك امریله ممکنات نه فلك　وار ایدوبدرهم فرشته هم ملك
یوق نهایت رحمتی دریاسنه　یقماز عاصیلر یوزی قاره سنه
رحمتیله عفو ایدوب مجرملری　صحبته اول ایرکوریر کوترومالری
عفو اوله جرمم اومارم رحمتی　شاه کونین اول رسولك حرمتی
بحر رحمت یوراسه تفصانی　قطره قویماز جرمیله عصیانی
منبع کمالت وفانك عشقنه　فخر عالم مصطفی نك عشقنه
دوز محشرده بنده نی قیله حجیل　حرمتنه خاتمك سن یا جلیل
سید الکونین شاه انبیا　باعث لولاك لولاك لما

اشرف المخلوق محبوب خدا　احمد محمود محمد مصطفی
عاشق ایسك روز وشب ورد ایله مدام　روح پاکینه ویر صلاة ایله سلام
دوجهانده نعمت وعزتدور در　اومتی اولمق اولو دولت دور در
چار یار با صفا و تابعین　رحمة الله علیهم اجمعین
بوفناده جونکه باقی یوق حیات　عاقل اولمه ایریشه ناکاه ممات
یرده کوکده جنبله انس وملك　جمله حقی ذکر ایدوب قیلور بیلك
جمله سنك اشرفی سن اولهسن　یاروامی بویله اسفل عالم سین
قنغی ایللردن بویله کلسین　یا بوایلده وار میدر هیچ بلنشین
قیل بزه رازنها نندن بیان　بر خبر ویر کل بزی کوستر نشان
قنغی بحرك درسك بیل اصلینی　بو غفلتله کچورمه کل فصلینی
قنغی کلشن بلبلی سین قیل بیان　قنغی بزمه شمعه سن سویله عیان
هی یا زهلر الکیوب جانانی　اونودوبسون ایلیمی مکانینی
وارجانك مسکنی الکایه سین　یاروامی در دیله یاتمایه سین
یا نیجون دی رسن بو ایله کلدیکین　وارمی بونده آرا دیغك بلدیکین
سن بویولرده بو کوت بچاره سین　غربته دوشمش عجب آواره سین
ای دریغا نا کهان دوشدك غریب　ادلك انکاز حالنی صورمز طبیب
کوکلمی ویر دیك جهان سوداسنه　باشنی صالدك بلا صحراسنه
الدانوب قالدك کوروب نقشات انك　بیوه فانی نه بلك سودی جانك
بونده کلمکدن ندر ایا سبب　انی درك ایتمك کرك ای غنجه لب
حقی بلمکدر همان مقصود اولان　انی بیل غیری قو قالسون فلان
هر نبات جمله اشجار و ورق　دفتر و دیواندر عرفانه سبق

ذات حقدن جمله سی ویر نشان   جمله مخلوق و زمین و آسمان

ممکناتک خالقی رب ودود   وارلغنه اشیا در شهود

ای دریغا آچ کوزون غفلتده سین   کل اوزینه نیجه بر خبرنده سین

اصلینی فهم ایله سن شهزاده سین   دوجهانده باشنه آزاده سین

هی یازق قلر عمرینی قلدرک تلف   اوله مادک سن دخی خیر الخلف

زیر دلده وار ایکن بونجه صنم   کعبه حقی اولمید بیت الحرام

وارلغک برده اولوبدر کوزینه   محو اولانلر چاره بولدی اوزینه

آرایوبن بر کمال اهلینی بول   تا کیم سالکه کوستره اول طوغری یول

شبهرک اخفادن خلاص اولدا اوزک   ظلمت انواری فرق ایده کوزک

اسمائک بکله دور اوله صفین   بیلدیره حقی سکا حق الیقین

هم شریعت هم طریقت نیدیکن   معرفت ایله حقیقت نیدیکن

سکا فتح ایده همو مشکللرک   خالی الکلیه سین کاملرک

حقی بیلوب نفسک ادراک ایده سین   ماسوادن قلبینی پاک ایده سین

آکلیا سنکه سر الله نه در   هم فنا فی الله بقا بالله نه در

ذات علمه نقطه فهم ایده سین   عارف بالله بولینه کیده سین

دورته کتابک اصلی بر نقطه همان   آکلیان سرک ولیدر بی گمان

ذره ده جون شمس ارا کزلیدر   قطره ده نیته که دریا کزلیدر

نقطه نک اصلی همان ای کامیاب   اون سکز بیک عالمی قلمش محیط

آکلیا سین سیر قرآن نیدوکن   ایکی نقطه اوچ حروفدر دید کتاب

بر نقطه در جمله عینی قل بسیط   فهم ایده سین علم عرفان نیدوکن

هم سوالدو نقطه جا راسنا   نیدوکن بیله سین ای پر وفا

بیله سین

بیله سین تا جسمک ایله جان ندر   جان ایچنده کزنیجه مهمان ندر

بو معما غورینه واقف اولان   مطلب اعلاسنی اولدر بولان

هر کلامک نیجه نیجه بوزی وار   هر مراتب اهلینک بر سوزی وار

سبع ودود اولدی حروف وادهی   فهم ایدن اینکله بدری عالی

سبع ودو اشیاه اولدی ترجمان   انک ایله جمله سی اولدی عیان

سبع ودو انسانه مخصوصدر هله   غیری مخلوق اله منز ایدله

آدم انک ایله اعرفدر بکیم   جمله مخلوق ایچره اشرفدر نکیم

آکلیوب کورنیدوکن ذات صفات   اصلی فرح نیجه درج حق ممات

بحر ذاتک سبع ودو آنوا جیدر   بورموزی آکلیان هم تا جیدر

قالمیه آراده شک گمان   قاب قوسینک کوریر سرک عیان

فاتحه سبع المثانی ای عزیز   ایده جلی شق القمر اولو سکز

هم طریق و مستقیم واستوا   حقه طوغری راه اولوبدر فنا

کم بولورسون بویله کامل رهبری   خرمتندن روز شب اولمه بری

اوقیوب بونیتده عاملرک   قولویم قیمت بلن کاملرک

بولسالم عالمده رهبر اولمه   عامل اولان سیرته مظهر اوله

اولمه سن مدخه سزا جاهللرک   زمر اولمق داخی خوش کاملرک

بولسالم حفظ ایده رب جلیل   کورمیه عالمده تا دان و بخیل

کیم کوره داخی صفا سین بولمیه   بخیل اولنده چشم انصاف اولمیه

کوستری هر بیسی عرفان ایللرک   عرض ایدر عشاقه جانان ایللرک

بند تحفه فلیستمدر یادکار   ایچی طولو سر سیری نقش نکار

قیل نظر دقت ایله سن ای همام   هر نه کیم وار جمله سی بونده تمام

بونی اوقوبونك ایله قیل عمل — هر کلامی تا اوله جانه محل

اوقوینلر دیلرمکسل اوله — فهم ایسه احوالنی عامل اوله

هر نه دکلو وار ایسه بونده سخن — کوهر ناباب ایله در عدن

هر بری اولدی بر کنجینه دار — عاقل ایسك ایله بوکا اعتبار

بو نصیحتلرکه بونده ای عموا — هر بری بر کنج اعمدر فهموا

بیل سعادت نصرینه بودر عمل — ایله بو پندم ایله دائم عمل

اهل عندنده عجب مقبول اوله — کجمیه نادان قتنده بر پوله

خواجه‌یه در عاشقه دلبر کرك — زاغه جیفه طوطیه شکر کرك

پند الدم هر نه وارسه ای عموا — جمله سنین هب بونده جمع ایتدم قوا

ایلدم احباب پاره بر کذار — اوقوینلر اوله دائم بر خدار

نفسنی بو پند ایله عامل اوله — حکمیه عالمده اتدوره تبدل

کرچه دورانك دوکنمز محنتی — لیك بو التقله بولنور راحتی

عارف اولمق ایستر ایسك دمبدم — بونی اوقو نصیح پند ایت ای ادم

اکلیه‌سك باطنك بونده اکر — ظاهر بیله قیل عمل سنا که یمر

کامل اولان بو اثر قوراز دینه — تا دوا اوله کوکلر دردینه

نامنه هم پند دیو تحفه قویام — اوقوتر دللرده تا روز قیام

رحمت اوله اول جانك اجدادینه — کیم بو پندی اوقوده اولادینه

کل طریقی پند اغاز ایله کل — اسمانه نقطه پرواز ایله کل

فصل کتم اسرار

اولادکله سوزیمی ای پسر — صقله سرك بلمیه جن و بشر

شویله کتم ایت دخی دوستك بلمیه — صکره دشمان اولسه فرصت بولمیه

ملکیز

بو فلکدر دوراولوب دوران اوله — بلکه دوستك بر زمان دشمان اوله

فهم ایده کور سوزلریم ای نوجوان — سنبر سوزك وار ایسه کندین بیل عیان

قادر اولمزسك انی حفظ ایتمکه — ۳۱ بلمیه کیمسه دیوا کتم ایتمکه

کندی سرك کنی قیلدك بیان — غیری نیجه ایلیه انی نهان

حقیقت سندن نیجه پنهان اوله — سویلیه دللرده اول داستان اوله

چقمیه سر ویرسك اغزك طوته کون — لقمه سرك توله یوطه کورر

کیمسه سرینی افشا ایتمیه هیچ — لقمه ایسه یوط انی بر صو ایچ

عاقل اولان سرك افشا ایلمز — رازینی بر فرده اصلا سویلمز

اغزی اجیق اولیجق ازکلك دیشی — خلق ایچنده مسخره اولمق ایشی

سرینی نادان ایتمش افشا ایدن — عالم ایچره کندینی رسوا ایدن

عاقل اولدور سر ویره سر ویرمیه — تا خلقدن کیمسه‌یه بر ویرمیه

سر ویران کیمسه نیجه ایش اولور — چوق بلایه اینك ایله دوش اولور

ستری سر ایدن کیشی مرغوب اوله — اون سکز بیك عالمه محبوب اوله

ستری سر ایدن جهان مقصودینی — سری افشا ایلین قردولا دوذر

سره محرم اولمیه هیچ اول کیشی — خلقك عیبن سویلمك اوله ایشی

فصل تحصیل رضای والدین

هم رضای والدینه قیل هوس — خزمتندن خالی اولمه بر نفس

کر اولارك خزمتنده اوله سن — دو جهانده ایسته یکین بوله سن

کوزله دائم کل رضاسین انلرك — عالی ذکرین ایت دلده نام شانلرك

انلر ایله صحبت جا غرمه سن — کید حذر قیل اوستونه باغرمه سن

اجتناب ایت انکسارندن صقین — اوده نلمز اودورم دیرسن صقین

تیزآچی سنك خاك ذات مجتبی	خائل اولما زاوستنه قلقان سپی
ایستر ایسك حق سوه دائم سنی	ایردیكجه قدرنك خوش طوتانی
واضی اولورسه اكر آنا آتا	بلكه سندن راضیدر باری خدا
فخر عالم سید ذات صفات	دیدی جنت تحت اقدام الامهات

فصل حقوق استاذ

پك اولودر دخی استادك حقی	كوزله دائم اولمیم درسن شقی
عزتنه دكلو غالی كوزلرسن انی	خلق عالم طوطه لر اعلاسنی
كوزله دائم هم رضاسن انلرك	ویبنك عالی ایلیه مولا سنك
خوش كوروتنا اوستادك آخر خوش اولك	آدمیلك زمره سندن دور اولور

فصل حقوق قونشی

كوزله قونشی حقینی دكله بنی	ایستر ایسك حق سوه دائم سنی
قونشی حقی اولو حقدر ای اخی	خوشند ایله كما قرا اولورسه دخی
اینجیتمه كوكلون خوش ایت مؤمن ایسك	دوجهانده اولمق ایسترسن امین
قونشی سنی كم ایدرسه بحضور	دوجهانده حق ایده انی كسور
لقمه طاهر اولور كم سه یرند	قونشی حقی تكری حقی دیدیلر
مؤمنه لایق اولان صایمق حقی	اولمیه دیوان باریده شقی
قدرنجه ایلوكینه قیل طلب	ایلوكه ایرشدوره سنی جلب
كوجلك ایدرسه صبر ایله كل	رفعتیله خوشجه نصیحت سویله كل
آلماز ایسه كر نصیحتدن بله	وارمه سمتنه ادین الحمد دیله

فصل رغبت اولوه

كمدن اولویه رغبت ایله كل	هم كلامینی اویله سویله كل

اولو قدرلك فهم ایدن اولو اولور	كوزلین آداب اركانی بولور
اولونك خیر دعاسین آلاسین	رتبه عالی آنكله بوله سین
مشورتسز تمكیه ایش اشلیه	شول ندامتیر عقلك جوق دشلیه

فصل تحصیل حلمیت

هم حلیم اول حلمی عادت ایله كل	كفته اهل تواضع سویله كل
حلم اولوبده عار قاتلك خلقنی	انك ایچون عالم ایدر عزتی
جوق بلا باشه غضب ایله كلور	هر ضرر اكثر انك ایله كلور
دكله بنی احد كل غضبدن اوله بری	اولمه تا ذاتك صفتین سنده یری

فصل اجتناب كبر

هم كبردن كندونی غایت صقین	كوز كندك اولمه شیطان لعین
كبر ایدنلر صنمه مشهور اولور	ایكی عالمده اولر مردود اولور
قنغی كیمسه كبره اولسه مبتلا	ایرشور البته آفات بلا
شول تواضع اهلنی الله سوار	هم رسول الله حدیثنده اوار
انبیالر حرمتنه یا حلیم	قیل بزی دائم تواضعده مقیم

فصل اجتناب كلام كبیر

هم بیوك سوزدن دلده غایت صقین	زیرا اكسكلكی انك بك یقین
قنغی كیمسه كیم بیوك سوزلر اوله	البت آفات بلا انی بوله
جوق بلالر شول بیوك سوزده اوله	تا صونی اوجی عالمه عبرت اولور
عقل ارشمز بو فنانك ایشنه	كیمسه بیلمز نه كلور باشنه

فصل تحصیل شفقت

مؤمن ایسك بوری اهل شفقت اول	كذب ترك ایت سنده خالص اوقت اول

كاذب اولان هر نه دكلو وارسه قول
يتمش ايكى ملت ايچى بوبى بيل
كاذب اولان كمسه دن اولغل ايراغ
هر نه اعمالى قبيح ديرسن تموا
كاذب اولان اولميه هيچ بهرمند
دوغرى سوزلو كيمسه دن كلمز ضرر
مؤمن بالله اوله كورسنده يرلك

ديدى امتم دكلدر اول رسول
كذب ايمشلى مذموم اولان اى اهل دل
ايا بكين دخى كورورسن قيل فراغ
جمله كاذبدن كلور بيل اى عموا
خلقى الدار بينه كيم شيطان منتد
اگرى سوزلو كيمسه لردن قيل حذار
كذب ترك الكذبى ترك ايت كذبى ترك

فصل اجتناب خيانت امانت

بو كيشى كتو ساكه بو سوز سويله
اول امانتدر خيانت ايلمه
جان ايچنده صقله انى اى اخى
سنده قالسون بر دخى زنهار هله
خلقه شايع ايتمه انى سر سترا
حقى بوزدن بولور انجق بولان

حسب حالندن حكايت ايله
كمسه به انى روايت ايلمه
بلميه جن و ملك انسان دخى
ادم ايسك صاقنوب الصدكه
مسلمان شانى دكلدر اى بشر
بويله ايلر مظهر ستار اولان

فصل تحيل عبادت بى ريا

كر عبادت ايلر ايسك بى ريا
صدق اخلاص ايله اولسه بر عمل
ايله كيل رزق ريادن اجتناب
نيتك خير ايسه خير اوله ايشك
نيتى خير خلوص ايله بوله
حقه معلوم جو نجه كيزلو ايكان

ويره مقصودك جناب كبريا
مستجاب اولميسر دربر محل
دو جهانده اولهسين تا كاميات
كر ستر ايسه بيلكم غير اوله ايشك
كيم كورسه مقصودك البت بوله
هر كسك كوكلون بيلور پروردكار

كوكلونه كوره بتيرور ايشى
بو كلامى اكليوب فهم اوقات
ايلك ايسته ايلكى تا بولدسين
ويره الله استكنى قولونه
نيد يكين بيلك دلرسن يخشى خوى
كر ايو كورركم ارار ايسه بو كيشى
بو فلكده هر نه ويرسك اول اولور

معدنه كوره بديرور ايشى
زاغه جيفه طوطيه قنده نبات
سنده سعى ايت بولروده ك اولهسين
بو فلكدر هر نه ارا بولورته
ايويه راضى اولوب قولينه اوى
بولور البت اول اوليجق هر ايشى
ارار يغك كشى البتده بولور

فصل رغبت غنى

بو عصرده كيمده كيم وار ايسه مال
بنده اولسك داخى بو غيسه مالك
سيم و زر درشمدى هر ايشى كورن
نيجه غالى اولميه شول سيم و زر
دهرك الدانمه صقين اقبالنه
وارمى بر ابنالكه ادبار اولميه
كيمكه جزئى حرم شادان اوله
هر نه دكلو اولى اقبال ايسه ده
جونكه دهرك يارى واز يارانى وار
سوره ماتم اوله انجامى اوله
قنى كيمسه كولدى بونده اغلدى
لمشنا صنمه فلك بيكانه در
دوست بوزندن كوسوز دشمان فلك

عالم ايچره اول دورر اهل كمال
كيمسه ادلك اكميوب صورر حالك
انلك ايله ايره مقصوده ايران
نيجه دينلك رتبه سين عالى ايدر
عاقل ايسك قيل نظر احوالنه
بو فلكدر كيمسه يار اولميه
صكره نيجه درد له كيريان اوله
ادبار ايله مكر صكره ال ايده
وصلتك البتده بر هجرانى وار
يازينه قيش كونه انحشام اوله
صكره نادم اولديكيم ديل بغلدى
كوجه معمور كوريتور ويرانه در
الدانلر عاقبت اولدى هلاك

غافل اولدڭ كیم بو كا الدانمیه	آتش مكوینه اذلك یانمیه
كل بترك نفس هوا طول امل	یار یاری بخشی حوی صالح عمل
كائناتك وارمی بر ظلی خیال	ایره رم دیرسك اكا ایرمك محال
دهرك اقبالندن آدیاری یقین	غافل ایسك اكا الدانمه صقین

فصل اعتبار غربا

بر كدا كورسك اكر مرد غریب	دور الندن در تلی محتاج طبیب
هدر بخه در دینه سن برا ایت	كوكلونك زخمنه انك مرهم ایت
دكله دكز دلی طوت قولاغك سوزینه	طتلی سوزله یاری بر كول یوزینه
كوكلی محزون روی دستی آج اوله	بر تسلی یه دخی محتاج اوله
نار هجران بر یكا درد محن	حسرت آرزوی وطن
محنت غربت ایله كوكلی ضیق	آتش هجران ایله یوزری یانیق
ایتدیكین ایلك آكا ضایع اولمیه	اول ثوابی دكمه كیمسه بولمیه
وار غریبك جون مقیم اون ره حقی	كوزلمین اول حقی اوله شقی
انلق ایچون غربت ایلر سعید	فوت اولن كیمسه شك سز شهید

فصل كوش پندم

بر ده بو در ای پسر پندم سكا	كوشه جانی طوطه كوبندن یكا
اكلیا سن كائنات ایجره نه وار	جمله سی درس نصیحت در ای یار
قیل نظر عالمده نیجه ایش اولور	غافل اولان كیمسه لر حصه اولور
طوطه ایسك عقل ایله اولفت یتر	ایلده كور دیكین سكا عبرت یتر
باشنه كلدكده هر كسه الكلیه	یا نه خاص خلق عالم طاكلیه
سن حضورنه ك اشلره اولمه یقین	اجتناب ایت سمتنه وار مه صقین

اولك ایشلك خوش اوله نیه یرا	صوكینی فكر ایت انده قیل قرار

فصل اجتناب بهتان

قنغی كیمسه خلقه بهتان ایلیه	سنكیك عقباده نیران ایلیه
هم جهانده عمرینه دوكمز دخی	بو صفاتدن اجتناب ایت آه آخی
كیمسه بهتان ایله المه دله	طاغله طاشدن اغیر بهتان هله

فصل اجتناب كلام

اولولر یاننده اتمه سویلمك	یكدر انده سویلمكدن دكلمك
كوصولر انده سكا بر كلام	انی سویله غیری دیمه والسلام
دیلك ایدوب كنور دك جوق سوزلر	یا كلور البتده بر سوزدن هله
عاقل ایسك پندمی كوش ایده كور	اولولر یاننده اولادر سكوت

فصل اجتناب نسنه

كیمسه ده بر خوشجه شی كورسك اكر	ایستمه اندن انی سن ای پسر
بلكه اول شی اوله عندنده عزیز	طبعنه انك مطابق هم لذیذ
استینجك ویرمسه بلكی سكا	كرو ویرسه غاجبه غایت اكا
استمه اندن كرم ایله انی	الدجاغك نسنه اوكدوم سنی
ویرجك انی كیده جانی بله	ساكده اولماز انك خیری هله

فصل حذر حسب حال

ایكی كیمسه ایلر ایكن حسب حال	بقمه اول سمته صقین ای دیكال
پندمی طوطار ایسك بو درسكا	ادم ایسك بقمه انلر دن یكا

كتابت حسب حال محفی

حسبحالك محفی یازان كیمسه نك	یاز دیغنه صاقنوب بقمه انك

بلکه کزلو سوز اوله ایچنده هم / بقدیغك اوله اکا دردِ الم
ادم اولم دیرسك ای خلقی حسن / بی ادبلکدر بولاری ایتمه سن

فصل اجتناب مال وقف

هر وقف اقچه سنی المیه بیلسن / بحر دینه صاقنوب دالمیه بیلسن
نیجه کوندوز فایضی ارتار اورر / الده وارلك قومیوب بر بر سورر
کسه مال وقفله یا پلمدی / عاقل اولانلر اکا قاپلمدی
جان قولاغینه بو منکوشی طقین / مال وقفه صاقنوب اوله یقین
اصمه قیلمز نیجه جالشدیغك / باشن اوسننده کیدار اخرادك

فصل احتراز نظر سیاست

کیمسه نك بقمه مصیبت حالنه / بو فنانك عقل ایرشمز النه
نیجه لرك بولاشور شامانه / اول مصیبتدن ایریشور جانینه
نه خاصیلدرکه اکا سن بقمه‌دن / بك صاقین جانینی اوده یاقمه‌دن
سمتنه وارمه عله اولمه یقین / با تغافل اندن یکا غایت صقین
سوره بوق استرایسك جانه صفا / بقمه‌دن اولور مصیبتده جفا
کوز صفایله باقیجق مسرور اولور / زشت سومه باقیجق بی نور اولور

فصل اجتناب کیمیا وسیمیا

صاقنوب قیلمه هوس کیمیایه سن / دعوت جذا ایله سیمیایه سن
وفق طلسمیله قرطاسیه هم / دخی شول مال وده فینده درم
جمله سنك اسمی وار جسمی یوق / قیل نظر عبرت ایله هیچ رسمی یوق
لیك دعواسیك قلنلر جوقدور / بربنك اصلی فرعی یوقدر زر
اکله بنده صقین انلردن هله / الده وارك طوطه کوزیکد ویرمه

الدادون

الدادوب وارك الشدن الهلر / باشنی کوره بلایه صالهلر
صکره پشمان اولدیغك قلمز وفا / اولمه طالب کورمیم درسن جفا
بونلرك اربابنه اولمه یقین / ایریشور ساکه زیانی کی صقین
غافل ایسك دستینی غایت یومه / غایب ایچون خاطری الدن قومه
طوطه ایسك بند قلدیم بو سکا / طوطمازایسك خاطره دراغوسکا
اولمیه جوق نسنه قیلمه طلب / اوقوینده بوله سن سیم وذهب
قیلمه ضایع عمرینی سیما ایچون / جان اتوبن یوق یره کیمیا ایچون
نیجه کیمسه بونده قیلدیلر هوس / عمر وقتی کچوریردی بی عبث
قالدی یانینه هان زحمتلری / چکدیکی درد و غمی محنتلری
بریسی هیچ نفع وخیرلك کورمش / کیمسه بونلرله مراده ایرمش
عاقل ایسك اولمه انلرله بله / اذلرینی صاقنوب المه دله
انتهاسی قالبزاتلقدر هان / لالی درسز مایه اغراسی یلان
تاصون اوجی مفلس بدنام اولور / حالنی عالم کوروب عبرت الور

فصل احتراز خاهیش کلام

املزایکن کیمسه مجلسده کلام / المه اغزندن سوزی قلسون تمام
سوزی اتمام ایتمه‌دن یا غیر سوزن / اره یرده لاف قاتمه ای نورکوزن
قیلیجق اول سوزینی انده تمام / سنده سویله اول مثللو بر کلام
هر کلامك بر محلی بر یری / واردر انده سویلنور ای سوز اری

فصل کلام اندیشه معتبران

بر کلامی سویلیجك سن اکا / قیل تفکر اولده نه دییه سکا
سوزی اتمام ایتمه‌دن یا غیر سوزن / اره یرده لاف قاتمه ای نوری کوز

قیلمحق اول سوزیکی انده تمام　　سنده سویله اول مثللو بر کلام
هر کلامک بر محلی بر یری　　واردر انده سویلنور ای سوزآری

فصل کلام انده یشنه معتبران

بر کلامی سویلیجک سن اکا　　قیل تفکر اولده نه دییه سکا
دیمه دن اول سوزینه ویر نظام　　سویله انده نا اول کلامی سن همان
سویله نلمز هر دله کلاون کلام　　سوز اوزرکه اوله ختمی والسلام

فصل اجابت دعوت کدا

دعوت ایتسه بر کدا سائل سنی　　قیل اجابتمی ریا دکله بنی
مجلس شاهی اولورسه کی صفین　　دعوت اولمه دن اکا اولمه یقین
کافره ایلرسه اکر دعوت دخی　　دعوتینه قیل اجابت ای اخی
دعوت ایتمین کیشی یقمز سکا　　کلدیکنله کلمدیکن بر اکا
پایه صانوب وار دیغک دکله بنی　　مسخره ایدوب رذیل ایلرسنی
دعوت ایدن دون لو عزت ایلیه　　قدر تیجه سکا حرمت ایلیه
قنده عزت قنده ذلت ای اخی　　اقربانه وارمه دعوت سزدخی

فصل تصدق سائل

کلسه بر سائل قپوکه ای پسر　　انی بوش کوندورمه دن ایله حذر
بل تصدق دفع ایدر نیجه بلا　　همری الله دخی اوزون ملا
هر نه یه کویترایسه قدرتک　　انی ویرسن ارتوره حق نعمتک
هر سعادتله بوله سک چون مراد　　دولت عمرک دخی اوله زیاد
کوریجک سائل یوزک دوندرسن　　صاقنوب محروم انی کوندرمه سن
صاقنوب محقیر ایدوب سوکمه اکا　　انکساری ایرمیه اخر سکا

طوتالم فوت اولنجه ای اخی　　روحک ایچون ویرسلر سنده نخ
کندی دستک ایله ویرمکدر هنر　　زیرا وارث تیز اونودر ای پسر
چونکه حقدر سندن الان فرض　　روز محشر اجرک ایلر سکا عرض
حق قولونک حالنه ناظر دورر　　بونده ویرسک انده هم حاضر دورر
ارده کچده عاقبت چون کوچه سین　　بونده هر نه اکدک انده بیچه سین

فصل فهم طبیعت احبا

هر کسه حالنجه اکرام ایلکل　　حد و مقدار نجه کفته سویله کل
هر کیشی بر اکلده دکله بنی　　تا که تعیب ایتمیه عالم سنی
بو فلکده بر دکلدر هر کیشی　　بر بریله مختلف اکثر ایشی
چونکه بلدک هر طبیعت بر دکل　　بر غدایی جمله عالم بر دکل
عالم ایچره جمله شیده معتبر　　هر کسک حظینی فهم ایتمک هنر
حظی قابل اولمیان لقمایی سن　　غیره تکلیف ایتمه ای خلق حسن

فصل صرف مال خیرات

اول کریم اول رحیم ذو الجلال　　ویر ایسه کر زیاده سکا مال
سندخی خیراته سعی ایله مدام　　جنت اوله مسکنک روز قیام
فوت اولنجه نامنی خوش قویه سین　　اولمیه طوطاریک بوش قویه سین
رحمت ایله یاد ایده نر ادینی　　تا قیامت حشره دک اجدادینی
دائما اجر ثواب و اهل دین　　حشره دک یازه کراما کاتبین

فصل ناسک شرلو و خیرلوسی

بل خیرلوسی بو ناسک ای همام　　خلقه نفعی طوقنانلردر مدام
شرلوسی اولدر بو ناسک ای پسر　　خلقه اندن ایریشه دائم ضرر

ایراز آفات و بلانك اوقونه — اول كیشی كیم خلقه شری طوقونه
سعی ایده كورا یولردن اوله سین — دوجهانده عزتی بوله سین

فصل شفقت یتیم

كل یتیمه شفقت ایله دائما — اوله سین كیم محب كبریا
قاقیوب انی خوشنود ایده سین — راه مقصوده انكله كیده سین
كول یوزینه باری خوشجه سویلكل — قدرتنجه داخی ایلك ایلكل
كل یتیمی اینجیده لر بی كمان — عرش اعلا دترر آنده اول زمان
ممكن اولدقجه انك كوكلون آله — آلورن خوش طوت كرم ایله هله
دستلك ایله صیقوب اوخشایه سین — مالینه حقینه آل صونمیه سین
شول كراما كاتبین اجمالنه — یازه خیر دفتر اعمالنه

فصل حاجت بی كمان

كلسه كیمسه حاجت ایچون كوسكا — یوز چویرمه قیل نظر آندن اكا
قدرتك یتیرسه كر بیتورر — یتمز ایسه بنه جك یره كوز
سعی ایده كوزر اول ایشی اولسون تمام — سن سبب اولمش اوله سین ای همام
چاره سین بر یوزدن البته بولور — قالمیه میدانده برایش هب اولور

فصل اجتناب معلوم سزاده

كوریانجی كوریر ایسك بر كیشی — جمله ایلك صانسه دائم ایشی
كرچی كوردلك صورتا آدم لكین — كورمامش سین ایچ یوزینك كمدیكین
جونكه بلمزسین نه ملدن اصلینی — ایشتمه مش سن بلندن فصلینی
اكا همشهرلك كبی یابلمه سن — ایلمه الیش ویریش قایلمه سن
غیریلرله ایله بیع وشرا — سن سیرجی اول ایرا قدن ای فنا

بركیشینك بلمنجه هر حالك — صونمه دستك صكره ده اولورمالك

فصل امتزاج جنس كیمسه

بركیشی كیم بوفلكده ای پسر — كیمسه ایله قیلمه دوستلق اكر
اولمه بر صادق یاری قدیم — اجتناب ایت سن اكا اولمه ندیم
اول كیشی كر اولمیدی بیوفا — كندی بر دوست بولورایدی ای فنا
صاقین آندن ساكرده یار اولمیه — صكره عالم باشینه دار اولمیه
دوست صاتوبن سن اكا یا بلمه سن — قرداشندن دخی یك قایلمه سن
آرادیغك یرده بولمز سین انی — نادم اولورسین اجقده قورسنی
آدم اولسه اكاده دوست بولونه — قیل فراغت قوانی كیت یولونه
شو فلكده كیمده وار ایسه فا — كسك اولمز اكا احباب صفا
بونجه بر دوست بولمین مثل حطب — كندی آدم اولمدیغندن سبب

فصل طریقت رفیق

بوده بو درد كله بندم ای پسر — ایلر ایسك بر دیاره كفر سفر
كورنه دیمش فخر عالم الرفیق — قیل عمل انكله اول دائم الطریق
بر رفیق و معتمد اول بوله — ثانیا انك ایله سن كیر یوله
بولمز ایسك بر رفیق معتمد — صاقنوب جیقمه یوله كل كیمه فرد
كم للك ایلك غیریدن نادر اولور — هر كلن اكثر رفیقدن كلور
بلمدیكن كمسه دن غایت صقین — سیمتنه وارمه انك اولمه یقین
كر وار ایسه اصل نسلین بلدیكین — بیله اغلیوب بیله جه كولدیكین
صاقنوب یانندن آیرلمه انك — یاتمیه انشلره جانونتك

فصل اجتناب كفالت

کیمسه نک کیرمه صقین اراسنه   مرهم اولمز هر کسک یاراسنه
دکله پندم کر کثیر و کر قلیل   اجتناب ایت کیمسه یه اولمه کفیل
کیمسه یورجک اوزینه المه سن   بی سبب باشک بلایه صالمه سن
خرمن احوالنی ویرمه سن یله   غیرینک دینی اداکوجدر هله
صاقنوبک یورمه کندک ای اخی   نفسنه اولمه کفیل انک دخی
اردی صکره اولما دنسه بی حضور   دخی یکدر اتمه اول ایشه مرور
صورت حقدن کلورسیمز کیشی   جیفه جو واردر انک البت ایشی
خلقی الدامق مرادیدر انک   بک صقین باقمه سین ناره جانک
خلق ایچنده جوق عبادت ایلر اول   حیله وزرق ریالر ایلر اول
قیل مرایدن بغایت اجتناب   اکا الدانمه صقین اکابی میاب
قیل نظر اهل ریانک حالنه   بکزر اول زنبور اصفر بالنه
کیم صونرسه دستنی انی صوقار   بو ربی دوشر اول شکوفه کیم قوقار
التفات ایتمه اکا دکله بنی   صورت حقدن کلور الدار سنی
بقمه روی کفته انصافنه   صاقنوب قایلمه انک لافنه
ایلیکن وار ایسه ایله کندونه   دوشمیه سین تاکه انک بندینه
صنمه انی کیمسنک ایشیک بابه   وار ایسه نسنک یقرانی قابه
وار ایسه مالک انی کندی ییه   کندی نفسیچون تلف ایتدوردیه

فصل عارفان درویشان

یا نه لازم عارف دانایه هیچ   اعتبار ایتمزسه بو دنیایه هیچ
کیمسه دن یوق استکی حقدن نهان   نه ریا لازم اکا خود نه یلان
خلق ایچنده ایلمز رزق وریا   بتر اکا درکهی باری خدا

مؤمن بالله اولنلر دائما   قوللوغک تنها ایدر صبح و مسا
کیمسه انک حالنی بیلمز هله   خلق ایچنده قوللوغک المز دله
هر کسک حالنجه واردر قوللغی   راه حقده ازیغی و بوللوغی

فصل یار صادق حذر دشمان

بیک اوله دوستک اکر از اکر بیشیه   الی از کور کندینه سن ای کیشی
هیچ برندن کلمیه اصلا ضرر   قیل تفکر کورکه بر دشمان نیدر
دوست بولنماز بو دنیاده بیل   بلمک استرسک کوزین یاشنی سیل
هر یوز کولن کیشی دوست اولمیه   یار صادق ارا ینلر بولمیه
بو فلکده یار صادق قالمامش   بر درن اول ارایانلر بولمامش
هر کیشی یوزه کولن دوستی بله   دوست اودیرکیم غائبانه دوست اوله
دوست ارار ایسک کندینه یار اوله کور   دردیغک جمله سنده بوله کور
هرنه وار سه سنده در ذوق و صفا   غیر یلرده در همان درد و جفا
تمکینت مغزینی بوله سین   سنده کامل زمره سندن اوله سین
احمق اولان دائما کندین اوکر   کامل اولان حکمیه اصلا کدر
اولمه غیرک طالب دیوانه سی   کندو شمعک اوله کور پروانه سی
عارف ایسک جمله سین ترک ایله کل   سیر سوزلک وار ایسه جانه سویله کل

فصل حذر دشمان

بر اولورسه دشمنک ایله حذر   کلور اندن کیشی یه نیجه ضرر
یا یه مز بک دوست سنی قلسه طلب   لیک دشمان بقمغه چکمز تعب
اجتناب ایت کورمیم دیرسک کدن   دشمنه ایله مدارا ای بسن
صاقنوب دشمانی خور کورمیه سین   بر بلایه انسزک ایرمیه سین

قنغی کیمسه دوشمنینی صایمیه — دوشه جاهی بندینه هیچ دومیه
اسکی دوشمان دوست اولمز صقین — اجتناب ایت سمتنه وارمه یقین
صاقین آلدانمه یوزه کولدوکنه — دوست یوزوندن سنا که اول کلدیکنه
یوز کولدیکنی دوستلق صنمغل — عاقل ایسک دوشمنه آلدانمغل
آنلر آخر اول سکا دوشمانلغك — فائده اتمز صکره پشیمانلغك
دوست اولندر هب یوزینه کولمیه — هر یوزه کولن کیشی دوست اولمیه
اول عداوت اندە دز روز قیام — سن امین اولمه هله اندن مدام
کر اولورسه دوشمان کلب وعقور — کوج بوکف ایله سن انی قیور
صبر ایدوب وقتك کوزت کام الهسین — اول جهاندن کیده تا سن قالهسین
آشکاره وارمه انك اوستنه — کیزلی تدبیرلر ایله سنده قصدینه
صاقنوب اتمیه تعجل ای کیشی — دیلر ایسك باشه ایده سین ایشی
اته لر قرق ییلده آلمش انتقام — بنه تعجیل ایتدیم دیر ای همام
کاسه بلور کبی باشده طاشی — کتورانی بولیجق قانی طاشی
شویله جالکیم بردخی یا پلمسون — نیه اوغرادیغك اصلا بلمسون
صبر ایدرسك حق بلاسینی ویرر — قازدیغی قیویه اول اوجا زکیرر
بنه کندکوزلکی اکا هب — آرده کجده موتنه اولور سبب
ساکه صاندیغك اکا ویرر خدا — یرده قالماز انکساری بد دعا
بر کون اولور ایریشه البت اکا — طوطارایسك اشته پندم بو سکا
سن ایو اول ایلك ایله دیمدم — کندوده بولور جزاسین ای ددم

فصل کیم حال وسر نادان

هرنه دکلو دوستك اولسه بر کیشی — ایلك اولسه دائما سکا ایشی

هرنه وار کسو کلنده اکا سویلمه — جمله حالدن خبر دار ایلمه
بلیجك بالجمله سرك اوسنك — اولمیه اندن امین جانوسنك
عاقل اولان سرینی فاش ایده می — کیمسه حالینه حالداش ایده می
سرا کادیرلرکه کیمسه بلمیه — کیمسه انك سمتنه یول بولمیه

فصل قدر اهل کمال

اکر بولورسك کائنات ابجره اکر — بر کمال اهلین سکا انجق یتر
صاقنوب غیری آرامه صاغ صول — بوله مزسین کل یورلمه فارغ اول
هر دکلو وار ایسه دردك دی اکا — کلمیه اندن ضرر اصلا سکا
کیمسه کاملدن خطا کورمش دکل — نیته نا قصدن عطا کورمش دکل
سویلیجه دردینه درمان اوله — هر کلامی حکمت لقمان اوله
صاقنوب نا اهلنه دیمه سوزك — دکله پندم طوت قولاغك آج کوزك
دهر دونك سر تسر خلقی قموا — اکثر نا قصد در بیل ای عموا

فصل حزر ابتر و قیمت کاملان

کائناتی کشت ایدرسن صاغ صول — بوله مزسین کاملی کل فارغ اول
آرامغله صنمه انی بوله سین — کامل اولکیم کاملی تا بوله سین
کاملی انجق کامل بولور — صنمه کم نادان اولان جاهل بولور
اکلمز تا اهل اولان ابتردی — دائما کورور ولی بلمزانی
کاملك هر نطقدر آب حیات — نوش ایدنلر کورمیه اصلا ممات
اهل عندنده عجب مقبول اولور — بلسه جاهل قا یوسنده قول اولور
شوفلکده اولور انجق کاملان — بویله بر اهل کمال یاری بولان

فصل اجتناب فقیه وحکیم

مبتدی اولسه فقیه یاخود حکیم … عاقل اولان اولمز انلره ندیم
بری جاندن بری دیندن چیقاره … هر قنده آرار ایسك كاملی آره

فصل اولولر خصومتندن حذر

اولولرله سن خصومت ایلمه … غائبانه کیمسه‌یی ذم ایلمه
قنغی شهرك ایچره بر خصمك اوله … دورمه انده هجرت ایله کیر بوله
بو فلكده کیمکه حدك بلمیه … آرادیغی یرده کندك بولمیه
عالم ایچره کندی حدك بلمین … دائم اولدور اغلیوب بنده کولمین
کندی مقدارك بلنلر دائما … کورمیه عالمده جور یله جفا

فصل ناکس کنو کیشیلرله همدم ایراغ

دکله پندم کوتیدن غایت صقین … کورمیم دیرسن کدر اولمه یقین
بر کشینك ابتدا اصلین صوره … صکره زیرا اولمیه سین مسخره
صکره دن دولت کورنك ابتر هله … ادمیت نیدیکن صنمه بله
کوتی بلمز نیدیکن حسن ادا … ارتکاب ایتمز ایشك دکمه کدا
ممکن اولدوقجه قیل انلردن فراغ … بلبل اولماز خود بیلورسن ایله زاغ
آتشه خاکستری یوق دونرمی … بلند دالنده هیچ خرما بیته‌جی
کوتیدن هیچ کیمسه ایلك بلمیه … دوستلغی بر قرار اولسورمیه
کچمیه سوق محبتدن انان … عاقبت قلب اقچه دور زر نشان
خلق اولالی کائنات اولمش دکل … کوتیدن کیمسه وفا بولمش دکل
کوره یم فرصت آکا باری خدا … عالمی یاقه بیقه باشدن باشا
کوتیده لطف مروت اولمیه … دوستلغنده هیچ حقیقت اولمیه
جزئی ایلك ایلسه عالم دویار … بر ینه بیك قات او بر سلفه یاز

بیك ایدرسن آکا سن ایلك هله … محو اولور یاننده کچمز بر پوله
مهمل و منحوس نادان و جهان … قیمت احبابی بلمز قالطبان
صراف اکلر دورنه در جوهر نه در … کوتی بلمز شاب نه در شکر نه در
هر نه دکلو وار ایسه ملت قوا … شول کتوردن قیل حذر سن ای عمو

فصل نسنه نك اوجوزینه حذر

نسنه نك اوجوزینه بقمه صقین … جان جسمك اولدره بقمه صقین
خوب اوله قچه بها سندن انك … شاد و خندان اوله تا جانونك
هر شیك محبوبیدر جان صفا … نسنه مرغوب اولیجق اولمز بها

فصل اجتناب کثرت کلام

هر کلامك کثرتی بتنه ای فتا … کی حذر قیل اولمیه سن مبتلا
دکله پندم سوزینی چوق سویلمه … دکلین احبابی تعجیز ایلمه
کامل اولان سوزینی ایتمز دراز … نیته بونجق چوق اولور انجو از
سنده سوزك دائما از ایلکل … هم محلن کوزله اندن سویلکل
سامعین اول سامعین اول سامعین … بویله ایتمش هب سلفده کاملین

فصل محلنده کلام

هر کلامی حلت ایله سویلمه … بل کلامك دخی بوز سوز سویلمه
شول سوزی صاحب سخندانه سویله … هم لطیفه همده مختصر ایله
سویلمه انی که نه کلسه دله … دکله بنی حفظ ایتمیه بلکه هله
کوهر یکتاسی شکردن لذیذ … بولیجق بر سوز محلن ای عزیز

فصل کلام کوهر عجل

جوهرك وار ایسه خیرانك بوله … لتونك نادان یاننده بول اوله

ینه اهل اولن بیلور سوز قیمتك — دلربابه لایق ایله زینتك
اولسه عالمده اگر بر بد لقا — انی تزیین ایتمکن کورمه روا
آدمك در سخندر زینتی — آدم انك ایله بولور عزتی
سوز کبی جوهر جهانده اولمیه — قیمتك نادان اولنلر بلمیه
در گوهر در سخن مثل عدیم — صاحبك شاهلره هم ایلر ندیم
گفته سندن بللو در کامل اولان — بلدیر بر نادانلغك جاهل اولان
سوزینی اوزاتمه ایتمه قیل وقال — روزگارك خوش گچه آسوده حال
هر کلامی گچ کلنلردن صقین — باعث غوغا دور زرا اولمه یقین
هر کیشی کندینه همدم ایلمه — کمسه‌یه سرینه محرم ایلمه
عاقل اولمدیك یقیندن صقین — قالمدی شمدی صیار اگمك حقین
بر کیشی کیم جمله حالندن بله — عالم ایچره هر خبر اندن گله
بلمین حالنی دوشمان اولمیه — گر اولورسه دخی فرصت بولمیه
کیشینك عیبی یقیندن چقار — اولمین دوستك نه یارنه یقار
کلمیا یاردن زیان اصلا سکا — بولمیه امکان بر یوزدن بکا
هر کیمه چوق ایلك ایلرسك اگر — تا صونوجی کملکی ساکه دگر

فصل ستر عیب وساده دل

هم دخی گوچمیوب دریا دل اول — کیمسه عیبك گوزلمه سن کامل اول
هر کسك کندینه واری یوغی — صنمه آدم خلقی حیواندر چوغی
آدمیت بر جواهردر هله — نه روادر انی هر آدم بله
یار اولوب آدم اولان یار اولمیه — گلشن ایچره گول اولوب خار اولمیه
معتبردر گرچه علیله غنا — آدمیت طردن اوگرن طالبا

بونلرا

بونلر ایله دخی ایسته بنمه — ایکیسیده سنی آدم ایتمیه
صنمه انلر دخی آدم ایدره — بر جهلی بری فقری گیدره
کامل انسان اوله دکله بنی — بر عمل قیل ایلیه آدم سنی
یا نه حاصل بی عمل عالم اوله — اغنیا ناکس اولوب ظالم اوله
کیمسه سندن کورمیه جور جفا — صحبت طورلك اوله ذوق صفا
هر کلامی اولیجق خلقه کدر — نیجه آدم دیم اکا ای بشر
آدمیت حالنی قنده بوله — بلکه حیواندر دخی بدسوز اوله

فصل اجتناب غائبانه ذم

غائبانه کیمسه‌یه ذم ایلمه — ایواذك کوزکوره کم ایلمه
بو حدیثده رسول الله دیمش — شول زماندن اشد غیبت ایمش
غیبت ایچون خلق اولنمادی دلك — ضرب ناسه باد اولمادی دلك

فصل اجتناب سرقت

قومه دیغك یره هم صونمه الك — گر دیلرسن خوش گچه وقت حالك
صادق اولان کیمسه اولمز بهره مند — صوکی دیولر یا گرکدر یا کمند
اولمیه دوستلر دخی سندن امین — خورلق ایله دوکنور عمر کونین
خلق عالم اولدیکن استر مدام — بو صفاتدن حفظ ایده رب الانام
عالم ایچره هر نه وار فن وهنر — طوغرولقدن رجله سندن معتبر
بخول اولمز دوغریده اگری پای — اوق اولوب منزل الینده قاله پای
هر خلایق اوله لر سندن امین — راضی اوله دخی رب العالمین

فصل ناسك کملکنی اظهاردن حذر

کیمسه‌نك سن کملکنی سویلمه — کیمسه‌یی رنجیده خاطر ایلمه

کل بو لاره اولمغل زنهار یقین	بو جهانده کیمسه نك المه حقین
کیمسه یه کوچ ایتمه کندین جد کوچ	حق سنکسه دخی سن قیلمه لجی
جونکه کور دولك ایتمدی حقی قبول	عاقل ایسك ابهم اولوب فارغ اول

فصل هر بر خصوصك نهایتن فکر

صبر ایله اوجکندر زحمتی	عاقبت صوکنده بولور دولتی
غم دکل مشکل اوله ایشك اولی	بلکه آسان اولیسر آخر صوکی
هر ایشك صوکنك صیار عاقل اولان	ابتداسن کوزه دیر جاهل اولان
هر نه ایشلرسن صوکنك فکر ایت انك	باغمیه ایشلره جانوا تنك
ترلیك ایتمه هر خصوصا بر اولور	نفسنی ضبط ایلمکه قادر اول
کیم هوای نفسنه تابع اوله	جوق بلالر باشنه البت کله
صبر اولبدر دیدیلر علمك باشی	کاملك صبر ایله در دائم ایشی
حاجت و مقصودینی جمله کورك	صبر ایله ایری قرارینه ایرك
کیمده کیم صبر و تأنی اولمیه	بیکده بر اول استدیکن بولمیه
ترلیك ایله جوق اولور شر و فساد	کل غضابك اولمه ترك ایله عناد
عاقل اولندر غضبناك اولمیه	نادان اولان یار همدم بولمیه
آدمیت حلمله حسن آدا	پیشه ایله اوزینه انی شها

فصل عزلت و وحدت کاملان

عزلت ایله وحدتی کامل سور	اختلاطه کثرتی جاهل سور
عارفا بو قدر صفاسی کثرتك	بی نهایتدر جفاسی کثرتك
کامله عزلت ایله وحدت کرك	جاهل نادانلره کثرت کرك
نفرت ایله کچ خلایقدن قچوا	کچ عزلت اختیار ایت ای عموا

فصل حذر از مصائب حال

بر مصیبت کلسه ایلیك باشینه	قو رحمت ایله انك کوز یاشنه
صاقنوب شاد اولمغل زنهار آکا	انکساری ایرمیه آخر سکا

فصل حذر از دشمنان

کیمسه یه دشمان ایدنمه کندینه	دشمنه سیك انتنر انك بندینه
دوست ایدنکل عالمی باشدن باشا	کر فقیر اولمش کرك بك و پاشا
کیمسه ایله دوست اولمزسك اکر	باری دشمانلقدن حذر ای پسر

فصل حذر شکست قلب

کیمسه قلبك یقمدن ایله حذر	کیشیه آندن کلور بنجه کدر
فهم ایده کور بیت رحماندر کوکل	شول محیط و بحر عماندر کوکل
یقمزانی اولکه اهل الله در	قلب مؤمن چونکه بیت الله در
یبار ایسك یابیله سن ای همام	یقمز ایسك یقلماز سین والسلام
کرچه تقدیر نیسه باشه کلیسر	هر نه ایسه کیشی انی بولیسر

فصل مدحله عالمی شرمسار

هر کیشی مدحکله ایله شرمسار	اصی وار مدح ایتمده دمده نه وار
دشمنکسه کرسك اوله ذلیل	مدحك ایله ایدیجك انی جمیل
دوستك آرتار دوستلغی مدحك ایله	دشمانی دخی جمیل ایلر هله
کل خطالی مجلسه اولمه یقین	ایریشه ناکاه زیانی کی صقین
مجلس و ناقصدرر دورلو بلا	عاقل اولان ورمیه آندن بکا
کندودن اولو ایله صحبت قلان	اول کیشیدر بو فلکده کام اولان
کندیدن کوچکله قیلمه صحبتی	چکمیم در سن بلا و محنتی

مجلس اوغلانینه رغبت ایلمه — حسب حالدن اولاره سویلمه
عقل کامل انلره وارمق عجیب — بزم ناقص چونکه آفات وقریب
انلر ایله عیش و صحبت اولمیه — ارااین ذوق وصفاسین بلمیه
جوری چوقدر صفاسندن انك — ناری محنتله ینار آخر جانك

فصل از مجلس نادان حذر

مجلس ناداندە آرام ایلمه — کاملوندن غیره حالك سویلمه
قوم نادان ایله دوستلق طوتمغل — کفته ذهرینی دائم یوتمغل
جنسك ایله ایله دائم صحبتی — ایلمه ناجنس ایله سن الفتی
دیمش الجنس مع الجنس اول رسول — عاقل ایسك سنده وار جنسینی بول
کامل ایله صحبت ایله دائما — وقتینی ضایع ایلمه صبح ومسا
دکله بندم ای پسر کل اوزینه — بقمه عورت ایله اوغلان سوزینه
دوستك ایله سنی دوشمان ایلیه — ایشیده صکره پشیمان ایلیه
انلرك سوزیله ایش ایدن کشی — مسخره لقدن امین اولمز باشی
عاقل ایسك طوت سوزم ای یوزی اق — سوزلرینه انلرك طوتمه قولاق

فصل حذر قوغالی محل

اوله بر یرده اگر غوغا صاووش — دورمه انده بلکه ایره سکا طاش
عارف اولنلر نزاعده دورمیه — قاچوب اندن ایشتمیه کورمیه
کیمسه غوغادن خیر کورمش دکل — دولتده انك ایله ایرمش دکل
ایکی قاپو دوقونجق کیم بر یره — بری صاچنجیه بری دوشه یره
وار منجه کیمسه نك سن قصرینه — کلمه کیمسه سنکده اوستنه

فصل ایکی کیمسه حسب حالك

کیرمه

کیرمه چرخك صاقنوهر ایشنه — کلمیه آخر فلاکت باشنه
ایکی کیشی اولسه بر یرده اگر — سن اوچنجی اولمه دکله ای پسر
بلکه بر شر ایش ایده اند ظهور — صکره سنده اولمیه سنین بی قصور
انقلاب اوزره دورر دائم فلك — کیمسه بلمز باشنه نه کلسه کرك
اولولارك سن یانندن اوله دور — اوتور ایسك اولولرله اوتور
بو فلکدر نیجه اولماز ایش اوله — فائده ایتمز صکره کیر سن یوله

فصل ناسك خیرسزی

بعض کیمسه وار صقین انلره حذر — بر سلام ویرسه سکا نیجه ضرر
سیز ایسك دوره اغزنده — یاننده وارمق دکل اکمه ادلك
قورو یاننده دیمشلر یاش ینار — بلکه یاش یاننده طاغ طاش ینار
اولولرله بادا اولان آلدانمیه — کتولرله یار اولان اوصلانمیه

فصل خیرلی ناس ایله الفت

بونده کیمسه وار سلام ویرسه سکا — دولت دنیا دونر سندن یکا
کورنکا هپ کوکلومی ای جوان — جمله سی بخت سعادتدن نشان

فصل نکبتدن حذر عزیز ایله الفت بیانی

کر عزیز ایله واریر سن بر یره — تاج اولور سوزك مجالسده سره
نکبت نادان ایله وارسك اگر — یوز چویریر اهل مجلس سر تسر
کامل ایله وارکه رغبت بوله سین — رتبتك عالی اوله عزت بوله سین
اولو سلطانه یقین اولمه هله — تا که دوشمان المیه سنی دله
اولولارك اقربینه دمیه دم — جالشور قالمه غه دوشمان بر الم
فنعی کیمسه هدم سلطان اوله — خلق عالم اکا هپ دوشمان اوله

هر کس ایلر دائما اکا حسد
شر دشمندن امین اولماز ابد

غافل اولاندر که شاهی بیدر
نیجه کیمسه یوق یره انده کیدر

ایستمز بولدوغنی هم عافیت
بر قضایه اوغرادیرلر عاقبت

کفت کوی بند عطار از سند
قرب سلطان آتش سوزان بود

یوری بی قید اولوبن دلشاد اول
عالمک سلطانی اول آزاد اول

فصل سفره‌یه نظردن اجتناب

کیمسه‌نک سفره سنه دکمه کوزک
باب حقدن غیره باغلمه اوزک

عارف اولنلر مکسن وش قونمیه
غیری سفره سنده دستک طونمیه

ایتمیوب اصلا نظر المازدله
سکر اولسه اکا اغو درهله

فصل نامرد قاپوسنه وارمه‌دن احتراز

وارمه اول قاپویه شویله‌یر اوله
واردیغکله وارمدیغک بر اوله

یک خیرلودر اکا وارمدیغک
سائل اسا باش اکوب دورمدیغک

فصل کوشه وحدتده قناعت

کل قناعت کوشه سنده اول نهان
کیمسه سیرک بلمیه پیر و جوان

کوشه عزلتده اول دائم مقیم
تا که حاصل ایده سین قلب سلیم

کر قناعت کوشه سنی بوله‌سین
کنجه ایروب شویله اغنا اوله‌سین

هم قناعتده اولان اجزا اولمیه
کیمسه‌یه دنیاده محتاج اولمیه

حال فقری نفسنده ایله ندیم
اوله کورباب قناعتده مقیم

فصل اکل شربی طعام ومیوه

اکل شربی قلتیله قیل مدام
بوله‌نه تا صحت جسمک تمام

اکل رمان غایت انفعدرو
هم مضر کراز لاینفعد و رز

کلدی رماله منندی اولمیه
میوه‌لر ایچنده انفع اولمیه

دیدی لقمان حکیم ایله حذر
میوه‌لرده یوق کراز کبی مضر

چوق یمکدر لیک رمانی دخی
از یمک خوشدر کرانی ای اخی

از یمکدر ادمه محض شفا
چوق یمکدن اولور امراض بلا

اکل شربه مبتلا حیوان اولور
صنمه کیم حیوان صفت انسان اولور

از اویومق از یمک کاملرک
چوق اویومق چوق یمک غافللرک

انک ایچون دائما غافل اولان
حال عشقی نه بیلور نادان اولان

عاشق اولان وقتنی ضایع ایلمز
بحر هوایی هر نفسده بویلمز

عاشقانه دخل ایدن نادان ایمش
حال عشقی بلمین حیوان ایمش

عاشق اولان عشقنی فاش ایلمز
کیمسه حالینه حالداش ایلمه

آه ایدوب باش دکسون هر دم کوزک
اسم دلدار اولمسون دائم سوزک

آشنا سین کتم ایدوب رندانه طرز
خلق ایچنده کورینور بیکانه طرز

کلشن ایچره دردله بلبل اوتر
شمعه پروانه ایچون یانوب توتر

عشق ایمش هپ بونلری بویله قلان
فهم ایدر بو حالی درتلی دیل اولان

یار عاشق اتشیله دمبدم
یاردن اوزکه اولمه دردینه هم

ستره سعی ایت ممکن اولدیغجه هه
عالم ایچره اسمنی المه دله

کیچه کوندوز عاشقه هپ بردورر
شول محبت اکلا بلمز سر دورر

فهم ایده انجق بو کاهر کیم دوشه
اتش عشقیله اول یانوب پیشه

دوشمینلر نسه فهم ایتمز هله
حالت عشقی ایله المازدله

مشکل ایسندر ای پسر دکله بنی
بر بیتمور یا پدر چکن بیلورانی

یاری عشقه هپ دوشنلر یاندیلر
دوشمینلر ایی آسان صاندیلر

لیلیٔ باشنه کلن بیلور انی ‌ ‌ باندیرر اولدلره شول جانوتنی
هر کیمک که کلمیه سودا باشنه ‌ ‌ تکزر اول طاغ بیابانی طاشنه
بن بی فانی حالی عشقی اکلمز ‌ ‌ سویلر ایسک کر ایشتمز دکلمز
چونکه سودا کلمه مشدر باشنه ‌ ‌ کولر اول عاشقلرک کوز یاشنه
باقیجق انسان کوربنور ظاهرا ‌ ‌ لیک حیواندن بتردر حالیا

فصل کتم یار محبوب

یاریکی جهد ایله کیمسه بلمسون ‌ ‌ آرا یرده صکره انکل اولمسون
عشق یار دوستدن دخی پنهان اولور ‌ ‌ نیجه دوست ایکن ایچون دوشمان اولور
ایرک ایزلر سمتک آرار بولمغه ‌ ‌ غیر یلرده قصد ایدر یار اولمغه
بیلمینجک سودیکن الدن کیدر ‌ ‌ حسرتیله اوله سکا چوق کدر
عاقل اولان عشقنی فاش ایلمز ‌ ‌ آه ایدوبن کوزلرین یاش ایلمز
اولمیه نفسانی شول عاشقلغین ‌ ‌ اوله روحانی همان صادقلغین
عاشق و صادق ایسک ای نیکمال ‌ ‌ سا که بیتر رؤیت حسن و جمال

فصل یار وبی وفا و نادان

نیجه اول عاشق عجب نادان اوله ‌ ‌ کندی عارف سودیکی نادان اوله
استمه بی مثل اولورسه اول جمال ‌ ‌ اولمیه حسنی کبی خلقی کمال
سومه اغزی اچیق اولان دلبری ‌ ‌ کر اولورسه حسله انس و پری
بیوفایه کوکلکی سن باغلامه ‌ ‌ حسرتیله صکره سن چوق اغلامه
دلرو باده الزم اولان اولا ‌ ‌ خوش کلام و بخششی خلقیله وفا
دلبرک اغزی کرک غنچه مثال ‌ ‌ سودیکنی اتمیه دوشمان خیال
کر بولورسن بو مثل انک کبی ‌ ‌ باشه تاج ایت صاقلغل جانک کبی

فصل تأسف نان و ارزاق

عارف اولان استمز قدیمک ‌ ‌ حکمده نادان دورر دائم امک
صورتا اسر صفا صوره مدام ‌ ‌ بلمز اصلا قولین که الله کلام
ذوق عشرت استر ایسک طالبا ‌ ‌ بولمیه سنن حکه سنین جور جفا
لجی ترک ایت کل رضایه کیر بوله ‌ ‌ قسمتک نیسه سنی البت بوله
بو فلکده زور ایله ایش اولمیه ‌ ‌ جالشان بولسنر مرادک بولمیه
ذوق عشرت دیدیکیم میوه مثال ‌ ‌ کر وقت سنر آرار ایسک بولمق محال
هر ایشک وقتی واردر ای عزیز ‌ ‌ تادماغ صبعنه اوله لرزیز
هر امور بینی تانی له فلان ‌ ‌ اولدورر مقصودینی اسان بولان
کل توکل قیل خدایه صدقله ‌ ‌ قوللوغک سلطان اوله هم شوقله
حق قولونک اکل شربا صبح شام ‌ ‌ ایرده کچده ایر کوربندر والسلام

فصل لقمه رضا حذر لرنا سزا

صنمه هر لقمایه صاقین هم الین ‌ ‌ یا نه فم بلکی اقه کوزوندن سالک
صونر ایسک صون رضا لقماسینه ‌ ‌ سن یقین اولمه نزاع لقماسته
کی حذر قیل ای بسر دکله بنی ‌ ‌ صونمه سن لقمایه اول بیه سنی
بیه جکن لقمایه صون الینی ‌ ‌ حق کلامه دائم اوکرت دلینی
کورنه دیمش فخر عالم مصطفی ‌ ‌ اون بلوکدورر عبادت ای فتا
طقوزی لقمه یمک کسب حلال ‌ ‌ بریسی غیری عبادت ای نهال
ظالمک یمه طعامنک کی صعبتن ‌ ‌ سمتنده وارمه انک اولمه یقین
کوز باشیدر فقیرانک قوا ‌ ‌ کوزی یاشیدر غریبانک قوا
لقمهٔ طاهر لهی سن ای عزیز ‌ ‌ بیه کوز کسب حلال اولدور تمیز

واريرايسك وار انك سفراسنه
صونن النى شول كدا لقماسنه

كنديكك كسب حلالیدر همين
دوجهانده اكل ايدن اولور امين

استر ايسك خلقه مرغوب اوله سين
نيك ناميله جهانه دوله سين

عالمك ايلدوكنى سن سويليكل
جمله‌يه حدنجه اكرام ايله كل

كيم سنك كمليكن سويلرلرسه اكر
سويله انك ايليكن سن اى بشر

هب خلايق سكا رغبت ايليه
جمله عالم ايلكى سويليه

سويلينجه عالمه شيرين كلام
جمله سى اولور سكا مثل غلام

عاقل ايسك كفته بى قند ايلكل
جمله خلقى كنديته بند ايله كل

فصل حذر بدزبان رغبت حيا

بدزبان اولمه ادب كوزله مدام
ايكى عالمده اولم ديرسن بنام

كل حيا كوزله ادب كار اوله كور
رتبهٔ عالى ايتكله بوله كور

شول ادب سز كيشيدن اولغل ايراغ
كر قرنداشك اولورسه قيل فراغ

بى حيا دخى اولورسه دلربا
بى بهادر بى بهادر بى بها

جون ادبدر جوبلوغك شانيدى
بى ادب شكر ايسه اولماز دادى

حيا ايماندن ديدى فخرى جهان
مؤمن ايسك جانيله دلدن ايان

كر حياسز اولسه اركك ديشى
اولميه اندن خير شر در ايشى

اوغلونى اولادنى زنهار هله
بى ادبله قيل حذر قويمه بيله

اكثرى بورسنكان ميال اولور
شول حرام زاده اكا بريول بولور

بوكلا بندمى كوش طفين
بى ادبدن انلرى دائم صقين

اوغلنى اولادنى انسابنى
اقربانى صادق واحبابنى

مجلس آداب اركاننده مدام
لذته حال اولمغله قيل اهتمام

ايولرله قلجق اول صحبتى
قالور البتده كوكلنده لذتى

تاكوچكدن قويه سين قنغى يوله
بو يونجه آرايوب انى بوله

عاقل ايسك دكله پندم روز وشب
تعليم ايله انلره علم ادب

فصل حذر ظلم اجراى عدالت

كيمسيه ظلم ايلمه سن عادل اول
ناقص اولمه هر خصوصده كامل اول

كائناتك قولى وار ازارى وار
هر كسك حدنجه عدل دادى وار

دستك التنده اولانر سن شها
قدرتنجه ايله كل عدل وعطا

عدله سعى ايت تاكه يتدكجه الك
كيمسه ايتميه‌يه دخى دلك

يپسه انسه ايلكى كور بر كيشى
راضى اولور جمله اركك وديشى

ديندم عادل اول كشيه اى همام
اوليجق بوخصلت ايله صبح وشام

عادل اولسه كر اغا بك و پاشا
ديه عالم دولتيله بيك يشا

هر كس ايلر ظالمينه بد دعا
انكسارى بر يتك ايره سكا

يك صقين مظلومك آهندن هله
شاه اولورسن تختنى ويرمه يله

كل فقيرلك المه كوزى ياشنى
غرق ايدوب بتورميه تا ايشى

قنغى شاهك ايشى عدل وداد اوله
دوجهانده خرمى دلشاد اوله

اولولارك عدل داد اولسه ايشى
اكا دائم خير اوقور ايركك ديشى

فصل حذر حرص وطمع

كل برى انصافى الدن قويمغل
حرص نفسه لطف ايدوب سن اوغفل

ميوهٔ عرفان اولركيم بيديلر
كوركه انصاف نصف ايمان ديديلر

بوليجق فرصت ديم دستك اوزنت
كر حرامى سن دخى انصاف كوزت

احبانه بلكى اجرى بولنه
هر نه اتسه كيشى كله يولنه

کیشینی حرص طمع محروم ایدر — خلق ایچنده ادینی مذموم ایدر

بو فلکدر کور کیده فرصت اله — سن حریص وانتقام اولمه هله

انتقامه جهد ایدنلر المدی — بو فناده کیمسه باقی قالمدی

مرحمت ایله کوچك بندیکنه — بر اثر ایله کلوب کندیکنه

انتقامه ایلین سعی هوس — المتنجه راحت اولمز بر نفس

دوشمانندن انتقامك المیه — اول کیشینك قلبی راحت بولمیه

دیدی افلاطون حکیم ای همام — راحت القلب کان ترك الانتقام

باغلنوب باب رضایه انده قال — کر وار ایسه دوشمانك مولایه صال

حق قولوندن انتقامك هب الور — سنمه اصلا ایتدیکی اکا قالور

فصل ناسه ایلك اتمك بیاننده

عاشق ایسك خلقه ایلك ایده کور — راه حقده اینك ایله کیده کور

کی حذر قیل خلقه کملك ایتمدن — اجتناب ایت اکری یوله کتمدن

کندینه در ایلك وکر کملکین — قالده انجق سکا بر ادملکین

روزکارك خوش کچور دلشاد له — اکلا سین صکره بخششی ادله

فصل ناسزا حسودلقدن احتراز

استر ایسك ایولرله اوله سین — ایلك ایله تاکه ایلك بوله سین

شول حسددن ایله غایت اجتناب — سنده سعی ایت اوله سین غالب جناب

نسنه حاصل ایتمز اولمز بهره مند — کندینه ایلر جفا اهل حسد

خلق ایچنده ذم‌له وشر ایله — یوق حسد کبی حماقت هیچ هله

مؤمن اولان ایده می ای عجب — کیم ثواب محو ایده کالنار الحطب

فصل اکرام مسافرات

جانب حقدن قونوق کلسه سکا — قدرتڭجه ایده کور اکرام اکا

صاقنوب دوندرمه اندن یوزینی — یوزینه کول طاتلی سویله سوزینی

صنمه کندودن بدیرسن اشی — بو فلکده قسمتك ییر هر کیشی

قسمتیله هپ کلور جمله کلن — بره کابی بیتشور ساکه قلان

زاغ کبی سفره یه یالکز قونمغل — هم قونقسز لقمایه ال صونمغل

قدرتك یتدیکی مقدار ای جوان — سعی ایدوب بدوره کورلقما همان

فصل حذر صبارزم

اولمه صبار ای پسر دکله بنی — قیل حذر اوندمبه اول کارسنی

دیرسك اولم سندخی خیر الخلف — ایتمه یوق یره مخلوقی تلف

بجه سبی قالور انك یا خود ایشی — اکا قیمز حقی فهم ایدن کیشی

کل هوای نفسه تابع اولمه سن — کچ بولاردن اوله کور خلقی حسن

بویله دیمش درسلف کن رجال — اوجی اولان یا کور اولور یا طوبال

غافل ایسك دکله بندوای فتا — کل رضای حقی کوزله دائما

کور رضای حقی کیم سن بوله سین — نعمت عظمایه نائل اوله سین

پادشاهلر پادشاهی حکم انك — مدخلی یوق اره ده کیمسه نڭ

اول حکیم انفس انانا فیدر — اون سکز بیك عالمك خلاقیدر

اولدور انجاق ممکناتك صاحبی — جمله عاشق عالم انك طالبی

یوق نهایت لطفنه کر قهرینه — حاکم اولدر بربنه هم بحرینه

شول جلال هیبتندن ممکنات — لرزه ناك اولور رسوم کائنات

بر و بحر کده صحرالر دخی — دونمز اکا سنك خارلر دخی

غافل اولمه امرینی کوزله مدام — دوجهانده هر ایشك اوله تمام

باب امرینه ایده کور انتساب	نهی منکردن مدام ایت اجتناب

فصل ترك ماسوا فکر آخرت

بو فنایه دیل ویروب آلدانمه سن	باقی قالمز ساکه بو جانیه تن
چونکه بیلدك عاقبت اولسك کرك	سیمن ایچنده یا یمان اولسك کرك
بسلدیکن نازیله جسمك سنك	قاره طپراق اوله اول نازك تنك
نیجه جسم نازنین و گلعذار	اوله صوقوجی غذای مور و مار
گر جهانك شاهی اولسك ای فنا	تاج تختك اولیسر سندن جدا
عاقل اولان بونه دیل ویرمز هله	وارینی صوقوجی چون ویریله
جمله چکدیکن امك اولور هبا	آلدانمسون کل سببی نفس هوا
حب دنیایه صقین قلمه هوس	ذکر حق اوله دلنده هر نفس
اگلدنسه بویله دیر حال جهان	کیمسیه قلمز ایمش دیر دور زمان

فصل شریعت محمدیه انقیادك فضلی

عاقل ایسك دکله پندم ای همام	شرع پاك مصطفی ده اولدام
کیجه کوندوز کل شریعتدن کورونك	جامع شرعیله لطفیله بورونك
دیرلرایسه هر ایشك اوله تمام	شرع پاکین یولینی کوزله مدام
شرع احمدك اوکسه دور اوله	خلق عالم ایچره ذاتی خور اوله
دو جهانده مقصد اعلا بولان	شرعه تعظیم ایله بولدی ای فلان
شرع پاکه ایلین عالی نظر	هر امورینه بولور البت ظفر
جمله مزی یا غفور یا شکور	شرع پاك مصطفی دن قلمه دور
بو طریقی دردمند آواره یه	درکهندن عاصی یوزی قاره یه
لطف و احسان ایتکل یا رب آکا	اول کنهکارلك ایشی قالدی سکا

جورمینی

جورمینی بو مزیدی دریا اتك	لطفی احسانینی کوزلر سنك
گر اولور سنك یوزینه بو قاره سین	هفت و دریا یومیه بر پاره سین
لطف ایدوب بقمه یوزی قاراسنه	سن غریق ایت رحمتك دریاسنه
یا الهی لطفیله احسان سنك	پادشاهسین قول سنك فرمان سنك

فصل دوست و دشمان پندی

ای پسر دکله نصیحت سوزینی	جان قولاغیله ایشیت آچ کوزینی
کیمکه المزسه نصیحتدن اکر	کسك اولمز اندن آفات و کدر
بو نصیحت المیانك ایشنه	نه فلاکتلر کلور اول باشنه
پند ایدن دوشمانسه که ای اوغل	سن ایو حق سوزینی ایله قبول
بی عقلسه دوستك اندن دشمنی چك	چوق عقللی دشمنه اوی بختیك

فصل مقادر بیلنمین محلدن هجرت

دکله پندم شول یرده اولمه مقیم	هپ اموری اوله کورنلر سقیم
اولو اولمادیغی یرده ای دده	عاقل اولان دوم مبوب هجرت ایده
اولویه قنده اطاعت اولنیه	هیچ خلایق انده راحت بولمیه
چقمه سن راه اطاعتدن پسر	یول نه بلسون قنده کم یای اولیس

فصل بد اصلدن بیع شرا منعی

بد اصلله ایلمه بیع و شرا	خلق ایچنده اولمیه سن مسخرا
برکشینك اولا اصلك صوروش	انك ایله صکره قیل الیش ویرش
کو اصل زاده اولانی بوله سین	دوست اولورسك انك ایله اوله سین
اصل اولندن کمسه کلمز ضرر	بد اصلدن صاقنوب ایله حذر

فصل صادق احباب مقادری

صادق احبابك وار ایسه كر سنك — اوغرینه ایله فدا جان و تنك

دوست اودر كیم اوله اول یار قدیم — صكره دن دوست اوله بی عذاب عدیم

دوست بولنماز بو فناده مال ایله — سعی ایدوب سنده ایدك بر حال ایله

یار صادق اقربادندر یقین — بولور ایسك ضایع قیلمه‌دن صقین

بدزبان اولمه اكا ایتمه كدر — كی حذر قیل بر كنو سوزله كیدر

فائده ایتمز صكره نادم اولورسین — آرمقده صنمه غیری بوله‌سین

سعی ایده كور سندن كملك بولمیه — بونجه یللق دوسلوغك ضایع اولمیه

فصل دائما كملك ایدن آدم

بر كیشی قلسه قویه كملكی — اندن اومیه سن صقین آدملكی

بر كون اوله سكا ده كملك ایده — اومیه ایلك صنمه آدملك ایده

عاقبت ساكه زیانی ایریشور — احمق اولنلر انكله كوریشور

فصل مشاهده اهل الله

بونده بنجه قول اولور سلطان اولور — بنجه حیوان بنجه سی انسان اولور

بنجه سلطانلر كدا صورت كذر — ظاهر هم فنا كسوت كذر

قولی هر كس بك قولای لقله بله — لیك سلطان اكلمق كوجدر هله

ظلمت جهلی هب اعمی لر كورور — نوری حقی چشم بینالر كورور

بنجه كوزلر كوره مز سلطانی بیل — كورمك استر ایسك كوزك یاشی سیل

صنمه اعمی صورت دنیا كوره — شاهی انجق دیده بینا كوره

آدم اولان كیمسه لر سلطان كورور — صنمه كیم حیوان اولان انسان كورور

فصل اسراری كتم ایلین مردان

بیل حقیقتده نه در ارككك دیشی — دكله بندم طوت قولاغك ای كیشی

اراودر

آرا اودر كیم سرینی ایده نهان — كیمسه یه هم ایرمیه اندن زیان

عورت اولدور ای پسر دكله هله — شول كلامی حملینی الاندر دله

فنده اولسه حمل وضع ایلر همان — سر كلامك خلقه ایلر رایكان

ار دوغورمز انك ایچون هضم ایدن — حالو سرك جان ایچنده كتم ایدن

عورته مخصوص دوغورمقدر هله — انك ایچون وضع حمل اولور دله

آرا اودر كیم سرك اخفا ایلیه — عورت اولدور خلقه افشا ایلیه

كامل اولان سر ویره سیر ویرمیه — كیمسه انك سرینه هیچ ایرمیه

سرك افشا ایلین عاقل دكل — بایزید وقت اوله كامل دكل

سر ویروب سر ویرمین عرفان هله — شول دمینه هو اولو سلطان هله

فصل منع طعن ناس

عاقل ایسك كیمسه یی طعن ایلمه — كیمسه قنده یرامز سوز سویلمه

هر نه وار ایسه عیوب بد فعال — كندیده آرا انی ای ذی كمال

كندینك عیبك كورور كامل اولان — خلقك عیبك كورر جاهل اولان

غیرینك نه وار ایسه خیر و شری — صوریله كندیدن انك ایشلری

فصل ناصحك جمله سنی كندیدن عالی نظر

هر كیشی كندیدن عالی كوره سین — قادر ایسك پاینه یوز سوره سین

كندیسی جمله ادنا بلن — اول كیشیدر مطلب اعلا بولان

نفس شومك جمله سی كبر اولیسن — سن تمنی اهل اولغل ای پسر

حق ایچون نفسك فنایه ویره سین — عاقبت باقی صفایه ایره سین

خلق ایچنده اولیجق خوار و ذلیل — ایدینه محبوب سنی حق جمیل

كیمسه یه خلق و جهان عزت ایده — اوكیشیدن رب و حق نفرت ایده

قوللرینك سومدیكین اول اله   كندوسی دوست ایدینورلی اشتباه

سوددیكی حقك بو خلقه یازمز   بو مقامه دكمه عاقل وارمز

خلقك عاقل صاندیغی دیوانه در   نیجه معمور كوردیكی ویرانه در

رزق وار اوله كیمسه نك اماندر   بلمیه دنیا وما فیها ندر

بر كیشی كیم اولسه نادان ورذیل   وارمه انك یانینه اولمه سفیل

قنغی رنكده بویامش سه اولتینی   كندی رنكینده بویاز آخرسینی

بر ایشی كوبی سوزله اشلمه   شول ندامت پرمغك چوق دشلمه

المه زاغی قولاغوز سن ای عزیز   كر دیلرسك اوله هر ایشك تمیز

ادم ایله كورشن رغبت بوله   نكبت ایله كورشن رسوای اوله

اكا ده دخل ایلمه زنهار هله   خیر وشر ایشیمنی المه سن دله

فصل هر كسك مصلحتندن ایراغ

عاقل ایسك كیرمه غیرك ایشنه   اول مقید كندینك چوبنوشنه

شول وظیفك اولمدیغی ایشه سن   صاقنوب كیرمه ایا وجه حسن

شول او موره بقكه انسبدر مدام   غیری نه لازم سكا ای نیك نام

مدخلك اولمدیغی ایشه صقین   دكله پندم ای پسر اوله یقین

حكیم دیرسن ضرورت ای همام   قنغی نسنه ایسه ایشك كوزله تمام

احمق اولدر هر ایشه كیرمك دیلر   كوردیكینه اوزنوب ایرمك دیلر

نسنه حاصل ایتمز اوله قالطاقی   حاصل ایتجق در التنده همام

باشینه نیجه عقوبتلر كلور   عالمه عبرت اولوب بدنام اولور

هرنه ایسه كوزله ایشك دمیدم   دائره دن طشره بصمه بر قدم

دوشمیشم دیرسك فلك دربندینه   ایلیكز وار ایسه ایله كندینه

فصل فرصت

فصل فرصت غنیمه دن حذر

بو فلكدر كر كیره فرصت اله   سن حریص وانتقام المده هله

انتقامه جهد ایدنلر المدی   بو فناده كیمسه باقی قلمدی

مرحمت ایله كوچك بیندیكنه   بر اثر ایله كلوب كیندیكنه

انتقامه ایله ینلر سعی وهوس   المینجه راحت اولماز بر نفس

دیدی افلاطون الهی ای همام   راحت القلب كان ترك الانتقام

بغلنوب باب رضایه انده قال   كروار ایسه دوشمنك مولا صال

حق قولندن انتقامك هب الور   صنمه اصلا اتیدیكی اكا قالور

فصل حسددن اجتناب

كورسنی ایشی كرملر كانی اول   كائناتك جانی اول جانانی اول

خلق ایچنده نامك اعلا ایلسه   ایلیكی جمله عالم سویلیه

اردیكنجه قدر رتك ایله سخا   رتبك عالی ایلیه باری خدای

سن صقین حسدت فنادر اولمه دون   سیر اولورسك یاین ایكن مثل موش

نیجه لرك حسن خلقك ضایع ایدن   دوشورور دلدن دله شایع ایدن

غیری بخشی خوبی دوشمان دله   المز الاحسنك سویلر هله

هر كمالك حسدت ایله محو اولور   ذمینه اعدا اتیكله یول بولور

شول حسددن كبارك بر كدا   دخی یكدر اولیجق اهل سخا

كیشینك چوق عیبنی اورتر سخا   نیته كیم حسدت اولور ذم سزا

فصل بر كیشیه ایتدیكن ایلوكی لسانه المق

بر كیشیه چوق ایدرسن ایلكی   انی از كور تا بوله سن كملیكی

اونودانی كیمسه لره سویلمه   اكا چاغك شی بخشش ایلمه

بر دخی اکمه کتورمه دلینه　　سعی قلمه سویلسوز اول بلینه

فصل برکشی سکا ایلك ایسه ایتمه فراموش

برکشی سکا ایده جزئی کرم　　انی آز کورد کله پندم درم
سودیکندندر سنی انجق هله　　یار وامی ذمیله املق دله
کزار اولمش کرچون اولمش ای جوان　　نسنه ویرمکدر محبتدن نشان
یانه حاصل دیمه نادان اولمه سن　　آدم ایسك یوری حیوان اولمه سن
بلمین آزی جوغی صنمه بله　　آدمیت قابلین ویرمه یله
آدمیت کرسنده غالب اوله　　داخی جوق قله انی شرمنده قله

فصل فقرایه اعتباری بیان

اقربان اولور ایسه دخی فقیر　　دردمند ومفلس وحور وحقیر
عالی کوروب ایلکل عزت اکا　　انکساری ایرمیه آخر سکا
قنغی کمسه نسلنی انکار ایده　　حال فقری ایجون اندن عار ایده
اوغرایه بر درده کیم درمانی یوق　　کمسه چاره بولمیوب امکانی یوق
برحذر اولمق دیلرسن ای پسر　　اقربانه ایلکل عالی نظر
قدرتك بتدکجه اکرام ایلکل　　یوزینه کول باری خوشجه سویلکل

فصل حذر تحقیر واستهزا بیانی

کامل اولان کمسه نقصان کوزلمز　　خلقك ارد نجه ایزینی ایزلمه
سوزلك ایله کمسه‌یه ایتمه جدل　　جهد سعی ایت اولمیه سندن ملیل
کبر استهزا او دکلو شوم اولور　　اولوله ایتسه دخی مذموم اولور
کائناتك خلقنی اعلا کورت　　هر فقیرك کورت پاشا کورت
عاقل ایسك حالینه شکر ایت مدام　　رتبنی عالی قله رب الانام

جونبو سندن کمسه تکدیر اولمسون　　هر سوزندن داخی تحقیر اولمسون
کل تواضع اهل مکر اولمه سن　　قنده اولسه یار همدم بوله سن
خلقی استهزایه مائل اولمه سن　　حقی او نوتمه ایا خلقی حسن
اهلی فقره قنغی کمسه جور بقه　　دو جهانده حق انی نار یقه
کیمسه‌یه تخفیفه مائل اوله سن　　صکره تخفیف اوله جانك بله سن

فصل خاطر وار ایکن غائبی آرامق

دکله پندم ای پسر عاقل ایسك　　عامل اول بو پندلره کامل ایسك
ملك اموالنه صاحب آرامه　　حاضری قویوبده غائب آرامه
احمق اولدر حاضری فوت ایلیه　　حرصله حلیای غائب بیلمیه
مال غائب یا اوله یا اولمیه　　نیجه کیمسه آرایوبده بولمیه
عاقل اولان حاضری الدن قومز　　پند نظمم لوح دلدن هیچ یومز

فصل سوء ظندن حذر

سوء ظندن بك صقین المدله　　حسن ظندن مؤمنه لایق هله
حسن ظندن مؤمنه لایق اولان　　یوخسه سوء ظن دکلدر ای فلان
مؤمن ایسك سوء ظندن بك صقین　　سوء ظن اربابنه اولمه یقین
فخر عالم سیدی سلطان دورر　　دیدی حسن الظن من الایمان دور
حسن ظندر مؤمنك کاری همان　　سوء ظن اولدی منافقدن نشان
صنمه کیمسه نك حالك طانور　　کندی نیسه عالم اوله صانور
سوء ظندر نفسك اولو هیله سی　　نفسنه عارف اولنلر بیله سی
سن ایو اول عالمی خوش کور قوا　　اولمیه لایق وجودینه طموا
بودورر یاربنا زم صبح شام　　حسن اربابی ایله سن مدام

یوزکا هیسه سوره‌یم قاره یوزومو
سوره طن کوسترمه کورینه کوزومو

فصل سفاهتدن و مسرفدن حذر

چوق مسرف قیلسه بر یوزدن اکن
کیرر اولسه دشمنه سنم ایلدرن

مسرف اولدکز سفاهت ایلمه
کندینه صکره ندامت ایلمه

فقنی کسنه خرج خالك بیلمسه
زخم فقرلك مرهمنی بولمسه

بیز توکنور کالنجه اوستنه
مشکل ایدر سنلك اجمقلقنه

بوتش قالنجه کسنه ایله صاندیغك
نفرت ایلر جمله هب دوست صاندیغك

وار لغنده دوشمنك بارك اوله
یوقلوغنده دوستلرك دوشمان اوله

یوقلکده اول جناب کبریا
ایتمیه بر دوستنی فقره مبتلا

بزنده انشد وزر شکری یوقه
محنت دورر دوغمی غاییله چوق

قیل فقیر اولانه اکرام و عطا
قدرتك بتدکجه ای کانی سخا

کیم فقیره خور بقرسه خور اوله
لطف احسان و خدادن دور اوله

فصل تربیه سنن ادمك بیانی

ویرمینجه بر قوله از غان خدا
دائم ادملك اولور اندن جدا

سنمه تربیت ایله ادم اوله
کل یوزلمه کلمه نادان بوله

طوطی قمری اوله می هیچ قاره زاغ
بیقه مقله قاره طاش اولمی اغ

تربیت بیموری اجمقدر همان
وار ایسه ذاتنده جوهری فلان

اجدو غنجه کرجه براغ اولمیسر
کوزدوکنجه کامل انی بیلمسن

اکر انك قاره بیموری اولدوغك
هر نه دکلو شغله ویرسه تولدوغك

کرجه اوستاذ اجاز اما ای دده
صنمه قاره بیموری جوهر ایده

هر نه دکلو صیغل اورسه اولمیه
شول جواهر قیمتنی بولمیه

وارسه

وارسه ذاتنده انك ای دین اری
اجیجق اولور نمایان جوهری

اولمینجه کوهری ذاتنده بیل
استر ایسك دورمه اج بالرحیل

بی بها درنیته کیم یوقدر دی
قره بیموردر بینده انك ادی

آت بیمارلك فرکه ایجسك اکر
تبدیل اولمز ناری دینوینه خز

بو فلك یا یمادیغك دنها زهله
بن بیارم دیوا المحل دله

طوطالم اولارك اولمش ای اولو
یانر خاصل طولوقاب التیه صو

کل یورلمه عمرینی قیلمه تلف
هر اوغول اولمیسر خیر الخلف

بوجهانده اولمیه بونده ن بلا
وای اکا کیم اولادی بد اصل اولا

هر نفسده دور موب یارنجانك
اولدیغندن اولدیغی بك انك

فصل قابلیت اولانه ادم بیانی

قابلیت کیمده وارسه تا ازل
اولیسر تربیه النه بر محل

اکا ضایع اولمیه جکسه امك
خالی مانی اکلز البته سمك

هر کمالی تعلیم ایلیه اکاسن
اوله عالم ایجره بر صاحب سخن

زینت ایله کوهری نایاب ایله
اوکره د ارکانی دخی اداب ایله

فصل بلمدیکك نسنه مجلسنده سویلمه

بلمدیکن نسنه یه ایتمه یداغ
هر محلده کیشیه خوشدر رضاغ

دکلیوب اوکران هر کلامك اصلینی
اکلیاسن تا تمامدن فصلینی

بلمینجه بر سوزی کلمیل هله
صنا قنوب مجلسده سن المه دله

بلمدیکن شی اوله جزئی قلیل
چوق بلن یانده اولور سوزن جحیل

کوز بیلور سن بر کلامك اصلینی
اوقو اندن شرح بابو فصلینی

بلمه دیکن المه نقصانی دله
دکلمك بیك قات خیرلودر هله

فصل بحر دنیده طالمدن حذر

قیل حذر هم دنیده اولمه مبتلا	بوزج کبی عالمده اولمیه بلا
اجتناب ایت بحر دنیده طالمدن	هر طرفدن موجی نك المدن
بوزج ایدر آلت فقیر اولان کبی	بر بکادن اوده مك دائم ایشی
قیلی آداسك آز ایکن دکله بنی	چوق اولنجه غرق ایده بلکی سنی
دسته هر کیره بی ویر بوزجنه	دکله بندم بغمه غیری خرجنه
آز ایکن درده بولونور چاره هم	چوق اولنجه کوچ اونولور یاره هم
عاقل ایسك ای چوغلمه صقین	ممکن اولدقچه چوغه اولمه یقین
آشاغه ایتمز بو فارو سوزن	ازین ازین اوده کی آرتار اوزن
بو فارودن دیلر ایسك ایده بنی	بر بکادن ویرمك ایله دینه سنی
اکلامزلره دخی سوز سویلمه	قوربنی اعلا ایکن پست ایلمه
مائل اولمه خلقه سوز اکلتمغه	قیمتك صراف بیلور جوهرك
اکلاماینه سویلمه در کوهرك	در مکنونی اوقویوب طاکلتمغه
اکلمیان بیلمز هیچ حکمه امك	سویلمکدن یکدر اکا سویلمامك
بیلمه بی ناداندن جواهرینه دیمك	طوطیه لایق ایمش سکر بمك

فصل کدرسز جوقت فرفوری

درد غمدن خالی بر صحبتی وار	بی کدر عالمده یا عشرتمی وار
خوفی اولمه بر مجلسك پیرایه سی	کج اوزادن جان اولمه سرمایه سی
عاقل ایسك کچ صفاسندن انك	کی حذر ایله بلاسندن انك
ذوق عشرت بی کدر بی غم اولمه	اولمیه جوبی صفا وودم اولمه
کو خطرناك اولمه بر مجلس هله	یانسه وارمق دکل المه دلده

فصل حذر

فصل حذر شهرت وزینت بیانی

بو فناده مائل اولمه زینته	دوشمه دنهار اجتنا مر شهرته
شهرت آفتدر دیدی فخر جهان	زینتده شهرت ندر عاقل اولان
نیجه لر شهرت ایله مدبون اولور	نیجه عاقل کیمسه لر . اولور
حکمتم دیرسن بلا وو محنتی	یوزی ترك ایت اجتناء زینتی
قنغی کون وار در زواله ایرمیه	کل اولومی تا جزانی کورمیه
سوز ایکن ماتم اولور آخر صونی	جامه فخری اولمه یاسی طونی
نفرت شهرت ایدر کامل اولان	مائل زینت اولور جاهل اولان

فصل حب دنیادن حذر مثل عقبایی فکر

دکله جانا بو یلدر حال فلك	نه بشر قالور نه جنی نه فلك
بو فلکدر ویرو دیکن کیرو آلور	ملك مالك عاقبت غیره قالور
عاقل اولان بوکه هیچ قلمز هوس	ذکر حقدن خالی اولمز بر نفس
کیمسه لره جو نیجه باقی قالمامش	کیمسه ایتك هیچ وفا سن کورمش
سعی ایدنلر مقصودینه ایرمدی	نیجه حسرت حسرتینی کورمدی
آکلدیغم بو فلك انجه همات	عالمی هجرت ایمش فانی جهان
نیجه شاهلر ناجله تخت قوا	ترك ایتدی بانی کدایی ای عموا
بو فناده شاه ایمش یاخود فقیر	برك فنا ایدر آخر سفر
عاقل ایسك نفسنه بغمه صقین	تکبرنه جانینی بغمه صقین
یوزینی دهرك درم حالك سکا	فرد ایسك کل اعتبار ایتمه اکا
جوق نیجه بیلدك فانیدر آخر صوکه	عاقل بکدر که ترك ایده انکلی
سن انی ترك ایت سنی ترك ایتمدن	موت ایر یشوب فرصت آلدن کیتمدن

اكليانلر بيلدی دهرك حالنی — بلمينلر اكلمز احوالنی

كويا بر اثردر دور خلقی يوتار — غافل اولان زهرينه دستك صونار

تا ازلدن بويلهدر دور فلك — حسن خلقيله اولور انس وملك

ساكه باقی قالميه دور و زمان — كرشكی اول كر سعيد اول نوجوان

طوطلیم كيم عالمه شاه اولهسين — آسمان و دورينه ماه اولهسين

نيجه شهزاده نيجه شاه كورن — ير كفتيله مسكنی خاك و زمين

عمرينه دوغمز نيجه كوليوزلولر — سويلمز يا تورا وشيرين سوزلولر

چشم نركس قامتی سرو روان — خاجی سنبل كلعذاری نوجوان

خاك ايچنده نيجه دلبرلر ياتور — لالهلر رخساری سنبللر ياتور

ماه رولر سعد اختر بكلری — قاره طپراغه قوشمش تنلری

بو فنانك بويلهدر دائم ايشی — هيچ وفاسين كورمش ار كلك ديشی

نيجهلر مقصودينه ايرمزكيدر — حسرتينی نيجهلر كورمزكيدر

باقنی بونده كورن اغرازهلر — صالنوب رفتار ايدنلر تازهلر

شمدی خاك ايچره اولندر مسكنی — قاره طپراق اولمش اول نازك تنی

بو قره يرلر يوتار نيجه جمال — نيجه كول يوزلو نيجه قاشی هلال

چرخ كردون اندا مقعده عالی — پايمال ايتمكده دائم آدمی

باقنی كون كورمين خوب يوزلولر — نركسه طعن ايدن اهو كوزلولر

سن ايچنده كول كبی صولمش ياتور — قاره طپراق كوزينه طولمش ياتور

نيجه اولدی اوستونه بل اتمين — يايبی روی زمينه ياصمين

چشم پاكه ناز ايدن اق كوللره — قامتی سروی صاچی سنبللره

زلف شيده چشم شهلالر قنی — بونجه شيرين ايله ليلالر قنی

نيجه نورسته جوان تازه بيز — پايمال اولمش ياتور مسكين حزين

اونودلمش كيمسه اكمز اسمنی — سويلمز نقش حسن هم رسمنی

انهلر قدك كمان ايتدك فلك — انهلر بغربنی قان ايتدك فلك

كيمسهلر سندن وفا كورمش دكل — ذوق وقتك بر قرار سورمش دكل

عاشقك معشوقك الوب جبريله — عمرينی ضايع قيلا رسون قهريله

كلستانده اولا زينت و يروب — صولدوروب صون خزانه اير كورر

عندليبی دائما ناشاد ايدر — دردله صبحه دكين فرياد ايدر

باقی قالمز عندليبله كوللری — بر كون اولور قالميه بولبللری

يازينه الدانمه زيرا قيشی وار — بو فلكده دورلو دورلو ايشی وار

اول بر لحظه كر خندان ايده — صكره نيجه دردله كريان ايده

بو جهان فانی فلك ظل خيال — عاقل اولان بونه الدانمز محال

بوستانده ويرير اول زينتی — كوستریر صكره خزان شدتنی

مكرينه الدانمه عاقل سن انك — ياتمه اودلره جانيله تنك

نيلديم انی كه دادی يوق اوله — هم صفا سندن جفاسی چوق اوله

شو فنانك اكله حالی بويلهدر — بوغمی واری ملك مالی بويلهدر

هر كمالك بر زوالی اوليسر — كل اشياهب فناسك بوليسر

چون نيكی بلدك شو فلكده يوق بقا — اچ كوزينی كيمسهدن اومه وفا

سن سكا يار اول اكر عاقل ايسك — دستنی طشره آرا جاهل ايسك

فصل دوكی دردلی حالندن فهم بيان

دردلی اولان بيله دردلی حالنی — دردسيز اولان بيلميه احوالنی

دردلی حالك ينه دردليده بيلن — دردی اولميان دوز خلقه كولن

دیمه بی درده صیقین سن خالنی   لقمان اولسه بلمیه احوالنی
دردلی اولنلر سوزندن بلیدر   جسم کبریانلر کوزندن بلیدر
صاراروب بکزی اقر کوزی یاشی   دردمندن هیچ امین اولمز باشی
واری یوغی عالمك بر دردر اکا   باش جانه قالمیه اوکدن صوکا
کائناتی ویرسه شاد اولمیه   اونودوب دردینی اباد اولمیه

فصل کمال اهلنی بولمق بیانی

بر کمال اهلنه عالم دورور   زبدهٔ فخرینی بنی ادم دورور
کامل اولدی کائناتك زینتی   بولور ارباب قتنده عزتی
کاملك نطقیدر اب حیات   نوش ایدنلر کورمیه غیری ممات
کاملك نطقیدر نطق مسیح   نطق کامل جمله دللردن مسیح
کاملاندر کوهری مثل عدیم   نطق پاکی اولدی کتابی عظیم
جاهلان بلمز ندر اهل کمال   کوره می اعمی نیته حسن جمال
بی مزاق اولان کمال اهلك نیدر   اجهلی کور اهل حالله بغض ایدر
نطق کامل مجلسی احیا ایدر   زرنسی بر قطره بی دریا ایدر
نور حقی کوره می هیچ بی بصر   منکر نادانه پسدر بو خبر
هیچ کمالی اولمین ارکك دیشی   دیمه انساندر زیرا حیوانکشی
قنغی شمعك کرا اولورسه جسمی اج   سن فرار ایله یانیندن دور قاچ
احمق اولدی دور جسمی قلبی اج اوله   کندیدن اذنالره محتاج اوله

فصل غنای قلب بیانی

کاملك جسمی دمادم طوق اولور   بردر اکا از اولورکن چوق اولور
ادنی از کورمز چوغه قلمز نظر   کائناتك یوغی وارندن بتر

عاقل اولان بتمیه ازه چوغه   پك یقین دهرك هله واری یوغه

فصل حرصی نفسه مبتلا بیانی

نفسك ایچون دامه کندك ضالتز   صاقنوب تجرب بلا ابده المغل
حرص نفسله کلور باشه بلا   خوف اولان یره یقین اولمه دلا
کیم دوشه حرصیله دام شهوة   شاه ایسه نقصان ایرشه دولته
نفسنه خیر ایلین بولور نجات   ساکه ایچون باقیات الصمت
عارف ایسك عارفه بر سوز یتر   سن بونکله قیل عمل ساکه یتر
هم دیلرسن اوله سین ممدحسرا   جاهل ایله ایلمه اصلا نزاع
ای بسر بو پند می جان ایچره طوت   هر نه دیرلرسه اکا ایله سکوت
کامل اولان کندینه کورمز روا   جاهل ایله ایده بحث اژدها
عاقل اولان ایتمیه اصلا جدل   قنده اولسه صنمیه ویر فرحلل

فصل کشاده اولان قپویه نظردن حذر

کیمسنك بابن کشاد کوره سین   ناکهان سن اواریه هم ایره سین
صاقنوب اندن یکا بقمیه سین   باشه مرکب بولورین طقمیه سین
طوت قولاغك کاملك درسنه   کیمسه نك بقمه حرم ایچره سنه
بقدیغك اکا ادبسزلك دورر   صاقنوب بقمه که بیر سترلکدورر
کوز بقارسن بیله سن اندن یکا   جسمك اودلرله یشوب اخرینا
اکلر ایسك بقمه دیغك نوجوان   ساکه ینجه دورلو وار انده زیان
اندن اصلا هیچ اسنكلك اولمیه   دخی ایدرسن ارایان بولمیه
دیو نفسك یا ضحکه رستملك بودر   بندمی کوش ایله ادملك بودر
ممکن اولدقجه اوزك ترتیبه قیل   بودر ادملك افندی شویله بیل

طونکه کور دلك عورتك یا دخترك
حاصلك نوله بکا سویله برین

بو صفتدن نفسنی پاك ایده کور
کامل انسان بوله سن کیده کور

فصل صاحبسنز مکتوبه نظردن حذر

صاحبی اولمدیغی مکتوبه سن
صاقنوب بقمه آیا خلقی حسن

ساکه ایسی کوسترسه کرآنی
اوزمان اوقویکیم دکله بنی

بلکه ایچنده نهان بر راز اوله
اوقوینجه خلقه سوزی ساز اوله

بقدیغنك یك اکا بقمادیغك
چشمنی اوزلره سن یقمادیغك

بیله سین کوزه ضرر دوزرجی
صاقنوب بقمه اکا سن ای اخی

فصل مجلسده سویله نکی دکلهمدن بیانی

واریجق بر مجلسه وعرفانه سن
دکله بنمو بودر الزم اولان

کوردك اول مجلسده نسنه اوقنور
یا حکایت سمع خانه طوقنور

بعضیده یا خورد حالشو ساز ایکنور
بسته شرقی یا سماعی سویلنور

واریجق و برمه سلامی جهد یله
اکثری انجمنه کفت زهریله

اخیراز ایت جهدله و برمه سلام
کثریله ایلمه انده کلام

آشنالق دخی اصلا ایلمه
انده احبابنه چوق سوز سویلمه

صاقنوب حرمته آغزندن سوزك
یتر ایما دستیله قاش کوزلك

بی زمان دخی ویروب المده سلام
صقین انده ایلمه غیری کلام

بولیجق مجلس نهایت ای عزیز
آشنالق هم کلام اولورلر تیز

صکره سویله هرنه ایسه سویلیجه
تاکم مذموم ایتمیه سن اوزیکی

فصل مجلسده فسلدی ایله کلامدن حذر

بر مجلسده فسلدیله سویلمه
ابی سن راز دانه لك ظن ایلمه

سائر احبابنه کلور انده حال
بو خلاف مشره بی ایتمه سن اعمال

فصل کیمسه عیبك کورلمدن حذر

عاقل ایسك دکله پندم ای پسر
بودورر عالمده بخشی معتبر

کیمسه نك عیبك زنهار هاله
غیبت ایله کیمسه آلمه دیله

کیم معصیت قلمغه مائل اوله
اول مصیبت برکون انیده بوله

قنغی تحی اکسك انی بیجه سین
هرنه کوپری یابدك اندن کچه سین

دکله پندم کیمسه قیلمه رزیل
حق سنیده قیلمیه صکره جمیل

مائل اولمه کیمسه نك کوزیاشنه
کیمسه بیلمزنه کلیسر باشنه

قیرمه کوکلك کیمسه نك المدحقق
کافر اولورسه انکیا رندن صقین

برکون اوله ایرشه اهی سکا
بو جهان کاهی سکا کاهی بکا

وای اکا کیم کیمسه یی رسوا ایده
عیبنی عالملره افشا ایده

روز محشر ایده رب الانام
فهم ایده کور ایلیه رسوای عام

ایکی عالمده اوله یوزی قره
وار بودر دلك یوری درمانك آره

بو صفتدن کچنه اهل هوس
خلقك عیبك ستر ایده کوهر نفس

یا الهی جرم عصیان بنده دز
سن آسیرکه عجب طغیان بنده دز

فصل ریا ایله عبادتدن حذر بیانی

خلقه عرض ایتمه عبادتك صقین
کوشنه بو پندمی منکوش طقین

ایلمه صوم وصلاتنی بیان
قادر اولدیجه انی ایله نهان

اوزینی عجبه ریاده صالمه
خلوت ایچنده آلده تسبیح صالمه

مخفی خلوتلرده برده ذکرینی
حضرت مولایه باغله فکرینی

ایله دائم ذکرینی اخفا ایله
کیمسه حالك بلیه مولا بیله

قدریک ید تحجه کیم ایلیه انی — تا کیه اضلال ایتمیه شیطان سنی

محفل خلوت اولیجق ذکر دعا — مستجابه اولور البتده سزا

حفله محفی اولوب بیع و شرا — آرامه صکره تده انی طالبا

فصل هر کلامه کوچکمک بیانی

هر کلامی اوستونه آلمه صقین — سوزینی بیلمزلره قالمه صقین

غافل اولان کیشی لجی هله — ازجاغک فهم ایدرلمز دلله

هر خصوصده کیسیه لازم اولان — اکلیا صلحی خیرلوسک ای فلان

ازایکن آتش دل انمغله بیله — چوق اولیجق ادی الیمز هله

کرچی تقدیر هر نه ایسه اولور — صنجی لوکیم بوزره آخر بوربلور

پند ایله ای بشر کل عامل اول — خرمت عرفان ایله کل کامل اول

کامل اولان جمله نک سلطانیدر — اون سکز بیک عالمک جانانیدر

کامل اولان خلقی تعجیز ایلمز — کوزدل اولان هر کلامی سویلمز

کامله لایق اولان حسن ادا — هر کلامی جانلره ویره صفا

جاهل و نادان ایشی عجب و غضب — هر کلامی ایقری مثل و خطب

صحبتندن اهل دل ایلر فرار — کندویه اویغون اولان ایلر قرار

یا الهی بو دعامی حاصل ایت — بن قولوکی خاکپایه کامل ایت

صحبتی نادانه لایق ایلمه — الفتمی بزم فاسق ایلمه

کامل ایله ایلیم جانی صحبتک — کوش جان اولسون صفای لذتک

اهل عرفان ایله همدم قیل مقام — دو جهانده مقصودم بو والسلام

نیده اول سنده طریقی کامله — یاد اوله سنین صکره بخشی نامله

باشنی تاجی اولمه دنسه جاهلک — خاکپای یکدر اولموق کاملک

کیم بتمله ایشتر ایسه صحبتی — ویتوروب بونکله قیله الفتی

حمد لله بولدی نظمم انتها — اوقویانلر بلکه ایده بر دعا

بو آراده چونکه ختم اولدی کلام — خامه خاموش اولدی والسلام

فصل مناجات رب المتعال

هدایه اولا حمد و هزاران — بر اتدی کائناتی جن و انسان

رسولنه صلات ایله سلامی — قیله لم جان و دلدن صبح شامی

دخی هم جار یار و با صفایه — اوله اصحاب ارباب وفایه

جهانک یوغیمش چونکی ثباتی — دکل بر کیمسه یه باقی حیاتی

دیله رم بنده یازم بر رساله — قاله ارد یمه اصحاب رجاله

تصوف نامه دیدم اسمک انک — اوقودقجه صفالر ایده جانک

طریقی بو رسالم مختصر در — ولی اهلی قتنده معتبر در

حقیقت علمنه کر عاشق ایسک — ارنلر سرینه همدم لایق ایسک

اوجوب جان کوشنی دکله کلامی — ایشیت اقلیم جاندن بو پیامی

بولی بولمدی دیمش حقی بلنلر — تصوف عالمنه یول بولنلر

تصوف سری حقی کزلمکدر — رضا ایله جنابی کوزلمکدر

نیجه لر ترک ایدوب در خانمانی — فدا قلدی بو یولده باش جانی

کیمی تختنی کیمی مالنی قیوبدر — کیمی جان و باشنی قیوبدر

نیجیم واریغه مقصوده ایرلمز — همان شویله اوبا زاره کیرلمز

تجرسک وارلغندن شو فناده — ایرر سین عاقبت سنده مراده

هوای نفسنی و بر فنایه — وار ایرسین بو زیانی ایله بقایه

تمو وارلق خدانکدر بیلورسک — کمالیت رضانکدر بیلورسک

صفین وار بیعه دشمه ای برادر حقیقتدر جمله وارلق هپ سراسر
تصوف نفسنی فهم ایلمکدر قیوب باطل سوزی حق سویلمکدر
شریعتدن صقین ایرلمه زنهار شریعت سز حقیقت اولماز ای یار
شریعت بر بنادر ای قرنداش خدن ایله قوپارمه انده بر طاش
اگر بر طاش قوپارسڭ سن اندن ایررلر بله سنی جان تندن
ندکلو شرعه تعظیم ایتسه البت بولور سون دو جهانده عز و رفعت
دینلورمی اکا اهل حقیقت که انده اولمیه سمت شریعت
تصوف کمسه قلبك یقما مقدر ادب ارکان بولندق جفا مقدر
تصوف کمسه یه کوچ ایتمه مکدر دلی جاهل یولینه کتمه مکدر
تصوف عین ارکان ادبدر دو عالمده نجاتینه سببدر
تصوف صابر اولمقدر بلایه تحمل ایتمکدر هر جفایه
انك کیم صبری یوق عرفانی یوق حقیقتده نکیم ارغانی یوقدر
صبری کاملرك باشنده تاجدر بنی الصبر مفتاح فرجدر
مرادلمالمغه ایستر ایسڭ فناده ایرنلر صبر ایله ایرمش مراده
قنی بونجه ارنلر کلدی کجدی نه محنتلر چکوب اغولر ایچدی
اگر عاشق ایسڭ سنده خدایه صبر ایله کلاوان درد و بلایه
اودور عاشق جفادن ایتمیه آه مرادینی ویره البتده الله
جفالر چکمکه کلدك جهانه اولدن بویله در در دو زمانه
صفانك وار در البتده جفاسی جفانك نیته کیم ذوق صفاسی
اولورمی کونکه انك شامی اولمز جهانده وارمی ایش انجامی اولمز
فلکده جمله ایشلر اول آخر مرادیمز اولور یرمده ظاهر

تصوف اهل در یا ذل اولنور هر عیبی کندی نفسنده بولنور
اولر کیم نفسنی فهم ایتمدیلر زهی عرفانه اکثر ایتمدیلر
اودر خلقك ایزینی ایزلینلر دوشوب اردینه عیبین کوزلینلر
یوزی قاره دور ایکی جهانده اکا حالنجه اولمز بر مکانده
تصوف کندی عیبك کوزلیندر ارنلر یولی ازین ایزلیندر
تصوف کائناتی هظم ایدندر ارنلر سرینی کتم ایلیندر
وجودی وارینی ایدنجه افنا ویرر بر سر انجه الا سری افشا
تصوف سر ویروب سر ویرمکدر حرمدن طشره یه یر ویرمکدر
تصوف اهل مقدار بلنسندر غباری چشم قلبندن سلندر
تصوف انجه کیم سر صقلمقدر کلام کلو تلاوف حقلمقدر
تصوف اهل نامه جان کرکدر قیوب خاری کولی خندان کرکدر
تصوف اهل هیچ رنجیده ایتمز خلاینی انجینه جك بوله کتمز
تصوف کمسه عیبك کورمه مکدر بقوب جرمه قپودن سورمکدر
تصوف اهل ذائم ذل بیاندر قمو بوزدن کوکل السوب بیاندر
تصوف حالینه شکر ایلمکدر خدانك حکمتنی فکر ایلمکدر
تصوف حال دلدن اکلامقدر بکیم حار ایله کلدن اکلمقدر
سؤال فانك قموسی هپ کول اولمز اوتن مرغان سنز سلر بلبل اولمز
حقیقتده قموسی کوجه بردر کمی انسان کمی حیوان نه سردر
هله انسان و حیوان بر دکلدر نیته عرفان و نادان بر دکلدر
بلن بو بر بلکنده کوجه اوردر که فرقینه وارمق معتسردر
بچاغل طاشی بیلورسك کوهر اولمز حماری تربیه ایت اشقر اولمز

تصوف سیری ستاری بلندی
قو نقصانی کندوده بولندر

کمال اهلی ایچون عیبنی کورمز
کورنلر عیبی زیرا عیبی کورمز

سکا کندک کرکسه کی حذر قیل
قو غیری کندینه انجق نظر قیل

نه حاصل غیرینک ایدکمندی
سکا اصلا زیان یوق بر دمندن

تصوف کندی عیبنک کورلکدن
قلان عیبنی اورتب کزلمکدر

تصوف کچمکه دیرلر کبیردن
اکر اکلارسک بو حالی سیردن

اکر وارسه سنده سر عرفان
تفکر قیل کیمه کبرا ایده انسان

تصوف کندی کندک کورمه مکدر
اوزینی باب حقدن سورمه مکدر

صقین صنمه کبیر کامل ایسیدر
اوزک بلمز ایله جاهل ایسیدر

جوهر در کبیر ایدر جاهل اولنلر
تواضعدن دورر کامل اولنلر

اکر انسان اولم دیرسن برادر
اوزینی ایلکل خاکه برابر

بونی بو بله دیمش کامل اولنلر
تواضعده بولور حقی بولنلر

کبیر دوشمن سکا کامل اوله سین
روا می ابتر و جاهل اوله سین

تواضع اهلی اول ادم اوله سین
دو عالمده سعادتلر بوله سین

کمالی شهرتی دنیا یده ذالمه
اوزک دزده باشک غوغایه صالمه

کما قدر طلب قیلمق کمالی
کمالندن بولور اشیا زوالی

کماله ایرمینجه ماه تابان
فلکده بولنه می فکر ایله نقصان

کنش کیم سعی قیلدیجه کماله
فلک ایرکوره هر کون زواله

کمال میوه ده سن اولغل اکا
زواله ایریشور اولدقده ناکاه

کمال استرایسک فهم ایله اصلن
اوقو بو علم ذاتک باب فصلنک

کمال اولور بیله کیده سنکله
ابد باقی قاله جان و تنکله

نه حاصل ایتدکیم بونده قلاندر
دکل کرچک قو انجق بلا ندر

جهانک حالینی بیلدک فنادر
بوکه سعی ایتدیکن جمله هبادر

نه اولدی جد اصلک بیان ایت
نه حاللر ایلدک بونده عیان ایت

نیجه یوسف لقالر خاک یکسان
یا نورلرسن ایچنده شوبله پنهان

حالی شعله ویریر کن جهانه
دورر اولور دیده دن اجل بهانه

تفکر قیل جهانک یوق ثباتی
حیاتندن یقین البت مماتی

بهار ایله و بروب اشجاره زینت
خزان ایله صوبارز صونده البت

بو جرحه صاقنوب الدانمه زنهار
پشیمانلق مفرور صکره ای یار

کیشیه موقدر عمرک بقاسی
منال و ملکنک اصلا وفاسی

طوتالم جهانک شاهی اولدک
قمونک مطلبیله جاهی اولدک

اجل کلسه نه جاهل نه دیرسن
کیدالر وش نیه بوندن کیدرسن

وفا قیلمز سکا بو تاج و شوکت
توجه قیلمیجق موتیله رحلت

بو دردک چاره سینه ایله درمان
سنی ترک ایتمه دن سعی ایله ای جان

بو دنی اولمزدن اول اوله کورکیم
حیات سرمدی بوله کورکیم

دخی بونده کوره سین هر حسابک
ویره سین منکر بنه هم جوابک

اکر فردایه قالورسه بو احوال
قرنداش مشکل اولور غایت احوال

همان بونده کوکدر بونه چاره
نشتنش اولمیه صونده یاره

بو کون اولور بو دردده بونده درمان
قالورسه ایرته اولمیه امکان

بو دردک آرا بوبن بول طبیبک
سکا بلدیره مقصودی حبیبک

اوقویانی عامل ایله یا قدیم
حرره السید محمد راقم

اشبو تصحیحت طریقی سایر معارف وارهٔ حضرت شهنشاهیده طبعخانهٔ

عامرهٔ استحکام الآیاتی لیطوغرافیا دستگاهلرنده آثار

جلیلهٔ عصر همایونده علاوه و طبع و تمثیل اولندرق

بیك ایكیوز یتمش بر سنه‌سی رمضان شریفنك

اوائلنده ختام پذیر

اولمشدر

١٢٧١

اشبو طریقی بهاسی

غروش اون

ایکی

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısmı Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt No 3839
Eski Kayıt No